

II

(Ne teisėkūros procedūra priimami aktai)

REGLAMENTAI

TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2022/2576

2022 m. gruodžio 19 d.

dėl solidarumo didinimo geriau koordinuojant dujų pirkimą, nustatant patikimus lyginamuosius kainų indeksus ir tarpvalstybinius dujų mainus

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 122 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) prieš Ukrainą nukreiptas Rusijos Federacijos neišprovokuotas ir nepateisinamas agresijos karas ir beprecedentis jos tiekiamų gamtinių dujų tiekimo valstybėms narėms sumažinimas kelia grėsmę Sąjungos ir jos valstybių narių energijos tiekimo saugumui. Tuo pačiu metu tai, kad dujų tiekimas naudojamas kaip ginklas ir Rusijos Federacija manipuliuoja rinkomis tyčia trikdydama dujų srautus, lėmė staigų energijos kainų pakilimą Sąjungoje ir ne tik sukėlė pavojų Sąjungos ekonomikai, bet ir smarkiai pakenkė energijos tiekimo saugumui;
- (2) tam būtinas tvirtas ir koordinuotas Sąjungos atsakas, kuriuo būtų siekiama apsaugoti Sąjungos piliečius ir ekonomiką nuo pernelyg didelių, manipuliuojamų rinkos kainų ir tarpvalstybiniu mastu užtikrinti dujų srautus visiems vartotojams, kuriems jų reikia, o taip pat ir atvejais, jei dujų trūktų. Siekiant sumažinti priklausomybę nuo gamtinių dujų tiekimo iš Rusijos Federacijos ir sumažinti pernelyg dideles kainas, būtina geriau koordinuoti dujų pirkimą iš išorės tiekėjų;
- (3) vadovaujantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 122 straipsnio 1 dalimi, Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali, vadovaudamasi valstybių narių solidarumo principu, priimti sprendimą dėl ekonominę padėtį atitinkančių priemonių, ypač jei didelių sunkumų kyla dėl tam tikrų produktų tiekimo, visų pirma energetikos srityje. Tokius dideli sunkumai - tai didelė rizika, kad Rusija visiškai nustos tiekti dujas, ir ekstremaliai išaugusios energijos kainos kenkiančios Sąjungos ekonomikai;
- (4) 2022 m. gegužės 18 d. komunikate „Planas „REPowerEU“ Komisija paskelbė kartu su valstybėmis narėmis kurianti ES energijos pirkimo platformą, skirtą bendram dujų, suskystintų gamtinių dujų (SGD) ir vandenilio pirkimui. Tą pranešimą 2022 m. gegužės 30 ir 31 d. patvirtino Europos Vadovų Taryba. Be to, kaip plano „REPowerEU“ dalį Komisija pristatė ES išorės bendradarbiavimo energetikos srityje strategiją, kuria paaiškinama, kaip Sąjunga remia pasaulinę, švarią ir teisingą energetikos pertvarką tvariai, saugiai ir įperkamai energijai užtikrinti, be kita ko, diversifikuodama Sąjungos energijos tiekimą, pirmiausia derėdamasi dėl politinių išipareigojimų su dabartiniais ar naujais dujų tiekėjais, kad padidintų į Europą tiekiamų dujų kiekį ir tokiu būdu pakeistų Rusijos dujų tiekimą Europai;

- (5) ES energijos pirkimo platformai gali tekti centrinis vaidmuo kuriant abipusiškai naudingas partnerystes, kurios, pasitelkus visą kolektyvinę Sąjungos įtaką, didins tiekimo saugumą ir mažins dujų, išsigtų iš trečiųjų valstybių, importo kainas. Šiam tikslui labai svarbus aktyvesnis tarptautinis kreipimasis tiek į dujų tiekėjus (tiek dujotiekiais tiekiamų dujų, tiek SGD), tiek į būsimus žaliavojo vandenilio tiekėjus. Visų pirma, kolektyvinę Sąjungos įtaką veiksmingiau sustiprintų didesnis veiklos koordinavimas su valstybėmis narėmis ir tarp jų bendraujant su trečiosiomis valstybėmis per ES energijos pirkimo platformą;
- (6) kadangi didelių sunkumų užtikrinant tiekimo saugumą bus ir toliau, bendras pirkimas turėtų padėti užtikrinti vienodesnę įvairių valstybių narių įmonių prieigą prie naujų ar papildomų dujų šaltinių ir taip galutinių vartotojų naudai padėti užtikrinti perkantiems dujas per paslaugų teikėją žemesnes kainas už tas, kurios kitu atveju jiems būtų taikomos individualiai;
- (7) vykdant bendrą pirkimą galėtų būti taikomas palankesnis režimas arba remiamas dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, kaip antai biometano ir vandenilio, tiekimas, jei tokias dujas būtų galima saugiai įleisti į dujų sistemą, ir dujų, kurios kitu atveju būtų išleistos arba sudegintos fakelais, tiekimas. Kadangi jokiose atitinkamose jurisdikcijose oficialių teisinių reikalavimų nėra, pagal šį reglamentą sutartis sudarančios įmonės galės visoje tiekimo į Sąjungą grandinėje išmetamą metano kiekį matuoti, pranešti ir tikrinti pagal JT Naftos ir dujų sektorių partnerystės dėl metano 2.0 atskaitomybės sistemą;
- (8) naujas pagal šį reglamentą parengtas mechanizmas turėtų apimti du etapus. Pirmuoju etapu Sąjungoje įsisteigusios gamtinių dujų įmonės arba dujas vartojančios įmonės per paslaugų teikėją, su kuriuo Komisija yra sudariusi sutartį, telkia savo dujų paklausą. Taip dujų tiekėjai galėtų teikti pasiūlymus dėl didelių sutelktų kiekių, o ne daug smulkių pasiūlymų pavieniams pirkėjams. Antruoju etapu Sąjungoje įsisteigusios gamtinių dujų įmonės arba dujas vartojančios įmonės gali pavieniui arba koordinuotai su kitais sudaryti dujų pirkimo sutartis su gamtinių dujų tiekėjais arba gamintojais, kurie tenkina sutelktą paklausą;
- (9) kadangi dideli sunkumai užtikrinant tiekimo saugumą tebesitęsia, paklausos telkimas ir bendras pirkimas turėtų padėti užtikrinti vienodesnę įvairių valstybių narių įmonių prieigą prie naujų ar papildomų dujų šaltinių ir taip galutinių vartotojų naudai padėti užtikrinti įmonėms, perkančioms dujas per paslaugų teikėją, žemesnes kainas už tas, kurias jiems tektų mokėti kitu atveju. Galimybė labai ribotu būdu pasinaudoti bendru dujų pirkimu balansavimo tikslu pirmą kartą jau paminėta jau Komisijos pasiūlyme dėl reglamento dėl dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir gamtinių dujų vidaus rinkos ir vandenilio vidaus rinkos. Tačiau tas pasiūlymas parengtas dar iki Rusijos Federacijos agresijos karo prieš Ukrainą. Be to, tame pasiūlyme, skirtame tik labai konkrečioms perdavimo sistemos operatorių poreikiams, susijusiems su balansavimo energija, išsami koncepcija nepateikta. Reikalingas neatidėliotinas, kur kas visapusiškesnis sprendimas trūkstamos koordinuoto dujų pirkimo struktūrų problemai spręsti, todėl tikslinga pasiūlyti laikiną spartesnę sprendimą;
- (10) taigi, paklausos telkimas ir bendras pirkimas galėtų padidinti Sąjungos solidarumą perkant ir skirstant dujas. Laikantis solidarumo principo bendras pirkimas turėtų būti ypač naudingas toms įmonėms, kurios anksčiau pirkė dujas tik arba daugiausia iš Rusijos tiekėjų, nes padėtų joms gauti išteklių iš alternatyvių gamtinių dujų tiekėjų palankiomis sąlygomis dėl paklausos telkimo ir bendro pirkimo;
- (11) paklausos telkimas ir bendras pirkimas turėtų padėti pripildyti dujų saugyklas dabartinės ekstremaliosios situacijos sąlygomis, jei po ateinančios žiemos dauguma Europos dujų saugyklų ištuštėtų. Be to, tos priemonės turėtų padėti pirkti dujas labiau koordinuotai, laikantis solidarumo principo;
- (12) todėl neatidėliotinai reikia sukurti laikiną paklausos telkimo ir bendro pirkimo mechanizmą. Tai leistų greitai įsteigti paslaugų teikėją, kuris sudarytų sąlygas telkti paklausą. Paslaugų teikėjas, su kuriuo Komisija sudarys sutartį, turėtų tik kelias pagrindines funkcijas, o jo organizuojamas procesas apimtų tik privalomus elementus, susijusius su dalyvavimu telkiant paklausą, bet dar neapimtų privalomo sutartinių sąlygų koordinavimo ar pareigos teikti įpareigojančius pasiūlymus pirkti dujas naudojantis jo paslaugomis;

- (13) gamtinių dujų įmonėms arba dujas vartojančioms įmonėms neturėtų būti nustatytas reikalavimas pirkti dujas per paslaugų teikėją sudarant dujų tiekimo sutartis ar susitarimo memorandumus su dujų tiekėjais ar gamintojais, kurie tenkina sutelktą paklausą. Tačiau gamtinių dujų įmonės arba dujas vartojančios įmonės, kad bendras pirkimas joms būtų optimaliai naudingas, yra primygtinai raginamos išsinauginti bendradarbiavimo būdus, atitinkančius konkurencijos teisę, ir pasinaudoti paslaugų teikėjo paslaugomis. Todėl būtų galima sukurti paslaugų teikėjo ir dalyvaujančių įmonių bendradarbiavimo mechanizmą nustatant pagrindines sąlygas, kuriomis dalyvaujančios įmonės prisiimtų įsipareigojimą pirkti dujų kiekį, atitinkantį sutelktą paklausą;
- (14) Komisijai ir valstybėms narėms svarbu susidaryti aiškų numatomų ir sudarytų dujų tiekimo sutarčių visoje Sąjungoje vaizdą, kad jos galėtų įvertinti, ar pasiekti tiekimo saugumo ir energetinio solidarumo tikslai. Todėl įmonės arba valstybių narių institucijos turėtų informuoti Komisiją ir valstybes nares, kuriose tos įmonės yra įsisteigusios, apie didelius planuojamus 5 TWh per metus viršijančius dujų pirkimus. Šis reikalavimas visų pirma turėtų būti taikomas pagrindinei informacijai apie naujas ar pratęsimas sutartis. Komisijai turėtų būti leidžiama gamtinių dujų įmonėms arba atitinkamų valstybių narių institucijoms teikti rekomendacijas, visų pirma tais atvejais, kai papildomas koordinavimas galėtų pagerinti bendro pirkimo veikimą arba kai dujų pirkimo konkurso paskelbimas arba planuojami dujų pirkimai gali padaryti neigiamą poveikį energijos tiekimo saugumui, vidaus rinkai arba energetiniam solidarumui. Rekomendacijos pateikimas neturėtų sutrukdyti gamtinių dujų įmonėms ar atitinkamų valstybių narių institucijoms tęsti derybas;
- (15) valstybės narės turėtų padėti Komisijai įvertinti, ar atitinkamais dujų pirkimais yra didinamas tiekimo saugumas Sąjungoje ir ar jie atitinka energetinio solidarumo principą. Taigi, reikėtų įsteigti iš valstybių narių ir Komisijos atstovų sudarytą *ad hoc* koordinacinę tarybą, padėsiančią koordinuoti šį įvertinimą;
- (16) paklausos telkimo procesą, reikalingą bendram pirkimui, turėtų vykdyti tinkamas paslaugų teikėjas. Todėl Komisija per viešųjų pirkimų procesą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046 ⁽¹⁾ turėtų sudaryti sutartį su paslaugų teikėju, galinčiu sukurti tinkamą informacinių technologijų (IT) priemonę ir organizuoti paklausos telkimo procesą. Veiklos išlaidoms padengti reikalingi mokesčiai galėtų būti renkami iš bendro pirkimo dalyvių;
- (17) paskirstydamas prieigos prie tiekimo teises paklausą telkiančioms įmonėms, paslaugų teikėjas turėtų taikyti metodus, kuriais nebūtų diskriminuojami mažesni ir didesni paklausos telkimo dalyviai, ir turėtų būti nešališkas nepaisant atskirų įmonių prašomo dujų kiekio. Pavyzdžiui, paslaugų teikėjas turėtų paskirstyti prieigos teises proporcingai dujų kiekiui, kurį atskiros įmonės deklaravo pirkiančios konkrečiu pristatymo į konkrečią vietą laiku. Tai gali būti aktualu tais atvejais, kai pasiūla nepakankamai tenkina paklausą Sąjungos rinkoje;
- (18) paklausos telkimas ir gamtinių dujų pirkimas yra sudėtingi procesai, kuriuos vykdant reikia atsižvelgti į įvairius elementus, t. y. ne vien į kainas, bet ir į kiekius, pristatymo vietas ir kitus parametrus. Todėl pasirinktas paslaugų teikėjas turėtų turėti pakankamo lygio patirties valdant ir telkiant Sąjungos lygmens gamtinių dujų arba susijusių paslaugų pirkimus. Be to, paklausos telkimas ir gamtinių dujų pirkimas yra esminis elementas užtikrinant dujų tiekimo saugumą ir energetinio solidarumo principo laikymąsi Sąjungoje;
- (19) neskelbtinos komercinės informacijos apsauga yra itin svarbi tuo atveju, kai informacija pateikiama Komisijai, *ad hoc* koordinacinės tarybos nariams arba paslaugų teikėjams, kurie kuria arba valdo paklausos telkimo IT priemonę. Todėl Komisija turėtų taikyti veiksmingas priemones šiai informacijai apsaugoti nuo neteisėtos prieigos ir kibernetinės

(¹) 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

rizikos. Visi asmens duomenys, kurie gali būti tvarkomi telkiant paklausą ir vykdant bendrą pirkimą, turėtų būti tvarkomi pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 ⁽²⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1725 ⁽³⁾;

- (20) bendras pirkimas galėtų būti vykdomas keliais būdais. Jis galėtų būti vykdomas kaip konkursas ar aukcionas, kurį organizuoja gamtinių dujų įmonių ir dujas vartojančių įmonių paklausą telkiantis paslaugų teikėjas, siekdamas per IT priemonę gauti tą paklausą galimai atitinkančių pasiūlymų iš gamtinių dujų tiekėjų ar gamintojų;
- (21) vienas iš paklausos telkimo ir bendro pirkimo tikslų yra mažinti riziką, kad dėl to paties dujų segmento pasiūlymus teikiančios įmonės be reikalo kels kainas. Užtikrinimas, kad visa bendro pirkimo nauda pasiektų galutinius vartotojus, galiausiai priklauso nuo pačių įmonių sprendimų. Nors didelės įmonės gali parduoti dujas didesnėmis kainomis, jų veikimo laisvę reikėtų apriboti. Įmonės, kurioms naudingas dujų pirkimas žemesnėmis kainomis bendro pirkimo būdu, turėtų tokią naudą perduoti vartotojams. Svarbus bendro pirkimo sėkmės rodiklis būtų žemesnių kainų taikymas, o tai itin svarbu vartotojams;
- (22) Sąjungoje įsisteigusios gamtinių dujų įmonės ir dujas vartojančios įmonės turėtų turėti galimybę dalyvauti paklausos telkime ir bendrame pirkime. Konkrečiai, bendras pirkimas gali būti naudingas ir pramoniniams vartotojams, intensyviai naudojančioms dujas savo gamybos procesuose, pavyzdžiui, trąšų, plieno, keramikos ir stiklo gamintojams, nes leistų jiems sutelkti savo paklausą, sudaryti sutartis dėl dujų ir SGD krovinių ir struktūrizuoti tiekimą pagal savo konkrečius poreikius. Bendro pirkimo organizavimo proceso atžvilgiu turėtų būti nustatytos skaidrios taisyklės, kaip prie jo prisijungti ir užtikrinti jo atvirumą;
- (23) paklausos telkimo ir bendro pirkimo galimybių atvėrimas ir Vakarų Balkanams bei trims asocijuotoms Rytų partnerystės šalims yra paskelbtas Sąjungos politinis tikslas. Todėl Energijos bendrijos susitariančiose šalyse įsisteigusios įmonės turėtų būti leidžiama dalyvauti šiuo reglamentu nustatytoje paklausos telkimo ir bendro pirkimo veikloje, jei yra sudaryti būtini susitarimai;
- (24) būtina mažinti Sąjungos priklausomybę nuo dujų, tiekiamų iš Rusijos Federacijos. Todėl bendrame pirkime ir jo proceso organizavime turėtų būti neleidžiama dalyvauti Rusijos Federacijos kontroliuojamoms įmonėms arba bet kuriam Rusijos fiziniam ar juridiniam asmeniui, ar įmonėms, kuriems taikomos Sąjungos remiantis SESV 215 straipsniu nustatytos ribojamosios priemonės arba kurie nuosavybės teise priklauso ar yra kontroliuojami bet kurio kito fizinio ar juridinio asmens, subjekto ar organizacijos, kuriems taikomos tokios ribojamosios priemonės;
- (25) Norint apsisaugoti nuo pavojaus, kylančio tikslui įvairinti dujų tiekimą neapsiribojant tiekimu iš Rusijos Federacijos dėl įmonių ar kitų subjektų, kuriuos kontroliuoja Rusijos fiziniai ar juridiniai asmenys, ar Rusijos Federacijoje įsisteigusių įmonių dalyvavimo paklausos telkime ir bendrame pirkime, ir siekiant tokiu būdu šiam tikslui nepakenkti, tiems subjektams taip pat turėtų būti neleidžiama dalyvauti minėtoje veikloje;
- (26) be to, Rusijos Federacijos kilmės gamtinės dujos neturėtų būti perkamos vykdant bendrą pirkimą. Šiuo tikslu gamtinės dujos, patenkančios į valstybes nares arba Energijos bendrijos susitariančiąsias šalis per konkrečius įleidimo taškus, neturėtų būti perkamos vykdant bendrą pirkimą, nes tikėtina, kad per tuos įleidimo taškus į valstybes nares arba Energijos bendrijos susitariančiąsias šalis pateks Rusijos Federacijos kilmės gamtinės dujos;

⁽²⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

⁽³⁾ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

- (27) bendro dujų pirkimo dalyviams gali reikėti finansinių garantijų, jei kuri nors įmonė taptų nepajėgi sumokėti už sutartinį galutinį kiekį. Bendro pirkimo dalyviams finansinę paramą, be kita ko, garantijas, galėtų teikti valstybės narės ar kiti suinteresuotieji subjektai. Finansinė parama turėtų būti teikiama pagal Sąjungos nustatytas valstybės pagalbos taisykles, kai taikytina, taikant 2022 m. kovo 23 d. Komisijos priimtą laikinąją valstybės pagalbos sistemą krizės sąlygomis, su pakeitimais, padarytais 2022 spalio 28 d.;
- (28) siekiant užtikrinti tiekimo saugumą Sąjungoje būtina pripildyti dujų saugyklas. Sumažėjus gamtinių dujų iš Rusijos Federacijos tiekimui, valstybės narės gali susidurti su dujų saugyklų pripildymo iššūkiais, kad užtikrintų dujų tiekimo saugumą 2023–2024 m. žiemą, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2022/1032 ⁽⁴⁾. Paklauskos telkimo per paslaugų teikėją galimybė iš dalies galėtų padėti valstybėms narėms tuos iššūkius sumažinti. Naudojantis šia galimybe pagal konkurencijos teisę, visų pirma būtų galima koordinuotai valdyti saugyklų pripildymą ir dujų laikymą rengiantis kitam pripildymo sezonui, kartu išvengiant pernelyg didelių kainų šuolių, kuriuos, *inter alia*, lemia nekoordinuotas saugyklų pildymas;
- (29) siekdamas užtikrinti, kad bendru pirkimu būtų padedama pripildyti dujų saugyklas pagal Reglamentu (ES) 2022/1032 nustatytus tarpinius tikslus, valstybės narės turėtų imtis deramų priemonių užtikrinti, kad jų jurisdikcijoms priklausančios gamtinių dujų įmonės ir dujas vartojančios įmonės laikytųsi paslaugų teikėjo organizuojamo proceso kaip vienos iš galimų priemonių pripildymo tikslams pasiekti;
- (30) Reglamentu (ES) 2022/1032 valstybės narės įpareigojamos ne vėliau kaip 2023 m. lapkričio 1 d. savo dujų saugyklas pripildyti 90 %. Šis tikslas yra didesnis nei nustatytasis 2022 m. lapkričio 1 d. (t. y. 80 %). Bendras pirkimas galėtų padėti valstybėms narėms įgyvendinti šį naują tikslą. Tam valstybės narės turėtų įpareigoti šalies vidaus įmones naudojantis paslaugų teikėju telkti paklausą įtraukiant pakankamai didelius dujų kiekius, kad sumažintų savo dujų saugyklų nepripildymo riziką. Valstybės narės turėtų reikalauti, kad jų įmonės į paklauskos telkimo procesą įtrauktų į ne mažiau kaip 15 % kitų metų tikslinio jų saugyklų pripildymo kiekio, kuris visoje Sąjungoje sudaro apie 13,5 mlrd. m³. Požeminių dujų saugyklų savo teritorijoje neturinčios valstybės narės turėtų dalyvauti paklauskos telkimo procese įtraukdamos kiekius, atitinkančius 15 % jų naštos pasidalijimo pareigos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/1938 ⁽⁵⁾ 6c straipsnį;
- (31) paklauskos telkimu ir bendru pirkimu neįpareigojama, kaip valdyti dujų saugyklas, įskaitant strategines dujų saugyklas, ir nedaromas poveikis Reglamentams (ES) 2017/1938 ir (ES) 2022/1032;
- (32) siekdamas veiksmingai naudotis bendru pirkimu ir sudaryti sutartis dėl dujų su tiekėjais, siūlančiais dujas paslaugų teikėjui, įmonės, laikydamosi Sąjungos teisės, turėtų galėti derinti pirkimo sąlygas, pavyzdžiui, kiekius, dujų kainą, pristatymo vietas ir laiką. Tačiau dujų pirkimo konsorciume dalyvaujančios įmonės turėtų užtikrinti, kad informacija, kuria tiesiogiai ar netiesiogiai keičiamasi, neviršytų to, kas būtina siekiant SESV 101 straipsnyje nustatyto tikslo. Be to, šiame reglamente nustatytomis skaidrumo ir valdymo nuostatomis turėtų būti užtikrinta, kad perkančiojo konsorciumo sutartys nekeltų pavojaus tiekimo saugumui arba energetiniam solidarumui, visų pirma tada, kai pirkimo procese tiesiogiai ar netiesiogiai dalyvauja valstybės narės;
- (33) nors gali būti sudarytas daugiau nei vienas dujų pirkimo konsorciumas, paklausai telkti per paslaugų teikėją veiksmingiausia būtų, laikantis Sąjungos konkurencijos teisės, sukurti vieną dujų pirkimo konsorciumą, vienijantį kuo daugiau įmonių. Be to, suvienijus jėgas viename dujų pirkimo konsorciume Sąjungos derybinė galia rinkoje turėtų padidėti ir leisti išsiderėti palankesnių sąlygų, kurių mažesnės įmonės arba nekoordinuotai veikiančios įmonės vargu ar galėtų tikėtis;

⁽⁴⁾ 2022 m. birželio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/1032, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2017/1938 ir (EB) Nr. 715/2009, kiek tai susiję su dujų laikymu (OL L 173, 2022 6 30, p. 17).

⁽⁵⁾ 2017 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1938 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 994/2010 (OL L 280, 2017 10 28, p. 1).

- (34) dujų pirkimo konsorciūmų steigimas ir įgyvendinimas pagal šį reglamentą turėtų vykti laikantis Sąjungos konkurencijos taisyklių, taikytinų atsižvelgiant į dabartines išskirtines rinkos aplinkybes. Komisija nurodė, kad yra pasirengusi padėti įmonėms sukurti tokį dujų pirkimo konsorciūmą ir pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 ⁽⁹⁾ 10 straipsnį priimti sprendimą dėl SESV 101 ir 102 straipsnių netaikomumo, jei bus įtrauktos atitinkamos apsaugos priemonės ir jų laikomasi. Be to, Komisija nurodė, kad yra pasirengusi pateikti neoficialių gairių, jei bet kurio kito konsorciūmo dalyvaujančioms įmonėms kiltų neaiškumų vertinant vieną ar daugiau jų bendro pirkimo susitarimo elementų pagal Sąjungos konkurencijos taisykles;
- (35) pagal proporcingumo principą paklauskos telkimo ir bendro pirkimo priemonėmis neviršijama to, kas būtina jų tikslams pasiekti, nes tos priemonės bus įgyvendinamos savanoriškai, taikant tik ribotą išimtį privalomam dalyvavimui paklauskos telkimo procese siekiant pripildyti dujų saugyklas, o privačios įmonės išliks dėl bendro pirkimo sudarytų dujų tiekimo sutarčių šalys;
- (36) siekiant optimizuoti Sąjungos SGD įrenginių SGD priėmimo pajėgumus ir dujų saugyklų naudojimą, yra reikalingi patobulinti skaidrumo susitarimai ir organizuota rinka, sudaranti sąlygas antrinei prekybai dujų laikymo pajėgumais ir SGD įrenginių pajėgumais, panašūs į jau taikomus dujų transportavimui dujotiekiu. Tai ypač svarbu susiklosčius ekstremaliajai situacijai ir dujotiekiais iš Rusijos Federacijos tiekiamų dujų srautus pakeičiant SGD. Tokio poveikio nuostatos pateiktos Komisijos pasiūlymuose dėl Direktyvos dėl dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkos bendrųjų taisyklių ir dėl Reglamento dėl dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir gamtinių dujų vidaus rinkos ir vandenilio vidaus rinkos. Reaguojant į krizę būtina paankstinti tų nuostatų taikymą, kad naudotis SGD įrenginiais ir dujų saugyklomis būtų galima veiksmingiau ir taip skaidriai, kaip reikalaujama. Kalbant apie visos Europos skaidrumo platformą, valstybės narės turėtų turėti galimybę naudotis esamomis Sąjungos SGD įrenginių ir dujų saugyklų skaidrumo platformomis, kad būtų užtikrintas spartus šio reglamento įgyvendinimas. Kalbant apie antrinę užsakymo platformą, SGD įrenginių ir dujų saugyklų įrenginių operatoriai turėtų galėti naudotis savo esamomis platformomis, papildę jas reikiamais elementais;
- (37) pagal dabartines perkrovos valdymo taisykles ilgalaikiams dujų transportavimo pajėgumų užsakymams taikomos procedūros pagal principą „naudokis arba prarask“. Tačiau tos procedūros yra lėtos, nes poveikis jų pajuntamas ne anksčiau kaip praėjus šešiams mėnesiams, ir nacionalinėms reguliavimo institucijoms tenka vykdyti sudėtingas administracines procedūras. Todėl tos taisyklės turėtų būti patobulintos ir supaprastintos, kad dujų sistemos operatoriams būtų suteikta priemonių greitai reaguoti į dujų srautų pokyčius ir galimą perkrovą. Konkrečiai, dėl naujųjų taisyklių galėtų paspartėti prekyba nepanaudotais ilgalaikiais pajėgumais, kurie kitu atveju liktų neišnaudoti, ir taip padidintas dujotiekių naudojimo veiksmingumas;
- (38) perdavimo sistemos operatoriai turėtų analizuoti turimą informaciją apie tai, kaip tinklo naudotojai naudoja perdavimo tinklą, ir nustatyti, ar nėra taip, kad sutartiniai garantuojamieji pajėgumai panaudojami nevisiškai. Toks nevisiškas panaudojimas turėtų būti apibrėžiamas kaip situacija, kai tinklo naudotojas yra panaudojęs arba pasiūlęs rinkoje vidutiniškai mažiau nei 80 % užsakytų garantuojamųjų pajėgumų per pastarąsias 30 dienų. Nevisiško panaudojimo atveju perdavimo sistemos operatorius turėtų turimą pajėgumą skelbti kito mėnesio aukcione ir galiausiai aukciono būdu jį parduoti. Kita vertus, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų turėti galimybę nuspręsti vietoj to taikyti prieš dieną pasiūlytų nuolatinių pajėgumų mechanizmą „naudokis arba prarask“. Tokiu atveju mechanizmas turėtų būti taikomas visiems sujungimo taškams, neatsižvelgiant į tai, ar jie yra perpildyti, ar ne;
- (39) įmonės, perkančios dujas arba siūlančios tiekti dujas į iš anksto nustatytas paskirties vietas vykdant bendrą pirkimą, turėtų užtikrinti transportavimo pajėgumus iš dujų pristatymo vietų į paskirties vietas. Taikytinos vidaus rinkos taisyklės, įskaitant Dujų tinklų kodeksus, taikomos norint padėti užtikrinti transportavimo pajėgumus. Nacionalinės reguliavimo institucijos, perdavimo sistemos operatoriai, SGD įrenginių ir dujų saugyklų įrenginių operatoriai, taip

⁽⁹⁾ 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003 1 4, p. 1).

pat užsakymo platformos turėtų išnagrinėti galimybes, kaip pagerinti infrastruktūros naudojimą prieinamu būdu, išnagrinėdami galimybę kurti naujus transportavimo pajėgumų produktus, jungiančius ES vidaus sujungimo taškus, SGD įrenginius ir dujų saugyklas, kartu laikantis taikytinų vidaus rinkos taisyklių, visų pirma Komisijos reglamento (ES) 2017/459 ⁽⁷⁾;

- (40) nors dėl ypatingų krizės aplinkybių keičiasi Europos dujų tinklų srauto modeliai ir dėl to tam tikruose sujungimo taškuose Sąjungoje susidaro nepaprastai dideli perkrovos mokesčiai, tam tikro lankstumo būtų galima pasiekti palaikant dialogą su atitinkamomis paveiktų valstybių narių reguliavimo institucijomis pagal galiojančias taisykles, jei tikslinga, tarpininkaujant Komisijai;
- (41) Rusijos Federacijos invazija į Ukrainą lėmė didelius neaiškumus ir sutrikdymus Europos gamtinių dujų rinkose. Todėl pastaraisiais mėnesiais tose rinkose stebėtas su tiekimu susijęs netikrumas, o dėl to netikrumo atsiradusių rinkos lūkesčių rezultatas – ypač didelės ir nepastovios gamtinių dujų kainos. Tai savo ruožtu darė papildomą spaudimą rinkos dalyviams ir pakenkė sklandžiam Sąjungos energijos rinkų veikimui;
- (42) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/65/ES ⁽⁸⁾ nustatytos taisyklės, kuriomis siekiama užtikrinti tinkamą prekybos vietų, kuriose taip pat prekiaujama su energija susijusių biržos prekių išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, veikimą. Ta direktyva valstybės narės įpareigojamos reikalauti, kad reguliuojamoje rinkoje būtų įdiegti mechanizmai, užtikrinantys teisingą ir tvarkingą finansų rinkų veikimą. Tačiau tokiais mechanizmais nenumatyta riboti einamosios paros kainų raidos, todėl jais nepavyko užkirsti kelio išskirtinio kainų nepastovumo atvejams, stebėtiems dujų ir elektros energijos išvestinių finansinių priemonių rinkose;
- (43) atsižvelgiant į sunkumus, kurių rinkos dalyviai patiria prekybos vietose, kuriose prekiaujama su energija susijusių biržos prekių išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, ir poreikį skubiai užtikrinti, kad su energija susijusių išvestinių finansinių priemonių rinkos toliau atliktų savo funkciją, t. y. tenkintų realiosios ekonomikos apsidraudimo poreikius, tikslinga prekybos vietas, kuriose prekiaujama su energija susijusių biržos prekių išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, įpareigoti nustatyti einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmus, kuriais būtų veiksmingiau pažaboti pernelyg dideli kainų pasikeitimai. Siekiant užtikrinti, kad tokie mechanizmai būtų taikomi svarbiausioms sutartims, jie turėtų būti taikomi su energija susijusioms išvestinėms finansinėms priemonėms, kurių išpirkimo terminas neviršija 12 mėnesių;
- (44) prekybos vietos, siūlančios su energija susijusių biržos prekių išvestines finansines priemones, dažnai prekyboje dalyvauti leidžia įvairioms energetikos įmonėms iš visų valstybių narių. Tokios energetikos įmonės, užtikrinamos svarbiausių dujų ir elektros tiekimą visoje Sąjungoje, smarkiai priklauso nuo tokiose prekybos vietose parduodamų išvestinių finansinių priemonių. Todėl su energija susijusių biržos prekių išvestinių finansinių priemonių prekybos vietose stebimi pernelyg dideli kainų pasikeitimai daro poveikį visos Sąjungos energetikos įmonių veiklai ir galiausiai taip pat neigiamai paveikia galutinius vartotojus. Taigi, vadovaujantis valstybių narių solidarumo principu, reikėtų pradėti koordinuoti einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmo įgyvendinimą ir taikymą, siekiant užtikrinti galimybę operatoriams, kurie yra svarbiausi energijos tiekimo saugumui visose valstybėse narėse užtikrinti, pasinaudoti apsaugos nuo didelių kainų pasikeitimų, kurie kenkia tolesniam jų veiklos vykdymui ir taip pat neigiamai veikia galutinius vartotojus, priemonėmis;
- (45) einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmu turėtų būti užtikrinta, kad būtų užkirstas kelias pernelyg dideliems kainų pasikeitimams per prekybos dieną. Tie mechanizmai turėtų būti grindžiami reguliariais intervalais stebima rinkos kaina. Kadangi su energija susijusių išvestinių finansinių priemonių rinkoms būdinga didelė priemonių įvairovė, o su tokiais priemonėmis siejamos prekybos vietos yra specifinės, einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmai turėtų būti pritaikyti prie tų priemonių ir rinkų ypatumų. Todėl kainų ribas prekybos vietos turėtų nustatyti atsižvelgdamos į kiekvienos atitinkamos su energija susijusių biržos prekių išvestinės finansinės priemonės ypatumus, tokios išvestinės finansinės priemonės rinkos likvidumo profilį ir jos kainų nepastovumo profilį;

⁽⁷⁾ 2017 m. kovo 16 d. Komisijos reglamentas (EU) 2017/459, kuriuo nustatomas dujų perdavimo sistemų pajėgumų paskirstymo mechanizmų tinklo kodeksas ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 984/2013 (OL L 72, 2017 3 17, p. 1).

⁽⁸⁾ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES dėl finansinių priemonių rinkų, kuria iš dalies keičiamos Direktyva 2002/92/EB ir Direktyva 2011/61/ES (OL L 173, 2014 6 12, p. 349).

- (46) nustatydamą pradinę kainą tam, kad būtų galima nustatyti pirmąją referencinę kainą tam tikrą prekybos dieną, prekybos vieta turėtų taikyti metodiką, kurią ji paprastai taiko, kad nustatytų kainą, kuria prekybos dienos pradžioje pirmą kartą parduodama konkrečiai su energija susijusių biržos prekių išvestinė finansinė priemonė. Nustatydamą pradinę kainą po bet kokio prekybos nutraukimo, kuris gali įvykti prekybos dieną, prekybos vieta turėtų taikyti metodiką, kuri, jos nuomone, yra tinkamiausia tam, kad būtų užtikrintas tvarkingos prekybos atnaujinimas;
- (47) prekybos vietos turėtų galėti įgyvendinti einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą jį integruodamos į esamus savo sistemos išjungiklius, kurie jau nustatyti pagal Direktyvą 2014/65/ES, arba kaip papildomą mechanizmą;
- (48) siekdamos užtikrinti skaidrumą, susijusį su jų diegiamu einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmu, prekybos vietos bet kokių šio mechanizmo modifikacijų atveju turėtų nepagrįstai nedelsdamos viešai paskelbti bendrųjų savybių aprašą. Tačiau, siekiant užtikrinti sąžiningą ir tvarkingą prekybą, prekybos vietų įpareigoti skelbti visų diegiamo mechanizmo techninių parametrų nereikėtų;
- (49) kai iš Europos vertybinių popierių ir rinkos institucijos (ESMA) surinktos informacijos apie tai, kaip su energija susijusių biržos prekių išvestinių finansinių priemonių prekybos vietos Sąjungoje įgyvendina kainų nepastovumo valdymo mechanizmą, matyti, kad mechanizmą reikia įgyvendinti nuosekliau, siekiant užtikrinti efektyvesnį pernelyg didelio kainų nepastovumo valdymą visoje Sąjungoje, Komisija turėtų turėti galimybę nustatyti vienodas einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmo įgyvendinimo sąlygas, pavyzdžiui, kainų ribų atnaujinimo periodiškumą arba priemones, kurių reikia imtis, jei prekiaujant tų kainų ribų nesilaikoma. Komisija turėtų galėti atsižvelgti į kiekvienos su energija susijusių biržos prekių išvestinės finansinės priemonės ypatumus, tokios išvestinės finansinės priemonės rinkos likvidumo pobūdį ir jos kainų svyravimo profilį;
- (50) siekiant prekybos vietoms suteikti pakankamai laiko patikimai įgyvendinti šiame reglamente nustatytą einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą, prekybos vietoms turėtų būti leidžiama tą mechanizmą įdiegti iki 2023 m. sausio 31 d. Siekiant užtikrinti, kad prekybos vietos būtų pajėgios skubiai reaguoti į pernelyg didelius kainų pasikeitimus dar prieš įdiegdamos tą mechanizmą, jos turėtų nustatyti laikiną mechanizmą, kuriuo būtų galima iš esmės pasiekti tą patį tikslą kaip einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmu;
- (51) šiais laikiniais einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmais prekybos vietoms nustatomos pareigos ir apribojimai neviršija to, kas būtina siekiant sudaryti sąlygas energetikos įmonėms toliau dalyvauti dujų ir elektros rinkose ir patenkinti savo apsidraudimo poreikius, kartu padedant užtikrinti energijos tiekimo galutiniam vartotojams saugumą;
- (52) kad būtų užtikrintas veiksmingas einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmų taikymas, kompetentingos institucijos turėtų prižiūrėti, kaip prekybos vietos juos įgyvendina, ir reguliariai teikti tokio įgyvendinimo ataskaitas ESMA. Kad būtų užtikrintas nuoseklus einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmo įgyvendinimas, kompetentingos institucijos taip pat turėtų užtikrinti, kad nevienodas tų prekybos vietų mechanizmų įgyvendinimas būtų tinkamai pagrįstas;
- (53) siekiant spręsti galimą nevienodo einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmo taikymo įvairiose valstybėse narėse problemą, remdamasi kompetentingų institucijų pateiktomis ataskaitomis ESMA turėtų koordinuoti valstybių narių kompetentingų institucijų veiksmus ir dokumentuoti visus pastebėtus einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmų įgyvendinimo skirtumus įvairių Sąjungos jurisdikcijų prekybos vietose;

- (54) dėl beprecedenčio gamtinių dujų tiekimo iš Rusijos Federacijos sumažinimo ir nuolatinio tolesnių staigių tiekimo sutrikdymų pavojaus, Sąjungai kyla poreikis skubiai diversifikuoti dujų tiekimo šaltinius. Tačiau Europoje SGD rinka dar tik formuojasi, todėl sudėtinga vertinti kainų, vyraujančių šioje rinkoje, tikslumą. Siekdama gauti tikslių, objektyvų ir patikimų Sąjungai pristatomų SGD kainos įvertį, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/942⁽⁹⁾ įkurta Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (ACER) turėtų rinkti visus SGD rinkos duomenis, reikalingus SGD paros kainos įverčiui nustatyti;
- (55) šis kainos įvertis turėtų būti grindžiamas visais sandoriais, susijusiais su Sąjungai pristatomomis SGD. ACER turėtų būti suteikti įgaliojimai rinkti šiuos rinkos duomenis iš visų dalyvių, dalyvaujančių pristatant SGD į Sąjungą. Visi tokie dalyviai turėtų būti įpareigoti teikti visus savo SGD rinkos duomenis ACER kuo tikresniu laiku, kiek tik technologiškai įmanoma, sudarę sandorį, arba pateikę pirkimo ar pardavimo pavedimą dėl sandorio. Apskaičiuojant ACER kainos įvertį turėtų būti naudojamas pats išsamiausias duomenų rinkinys, apimantis sandorių kainas ir – nuo 2023 m. kovo 31 d. – Sąjungai pristatomų SGD pirkimo ir pardavimo pavedimų kainas. Šis kasdien skelbiamas objektyvus kainos įvertis ir jo skirtumas, palyginti su kitomis referencinėmis kainoms rinkoje, t. y. lyginamasis SGD indeksas, sudaro sąlygas rinkos dalyviams pradėti jį savanoriškai naudoti kaip referencinę kainą jų sutartyse ir sandoriuose. SGD kainos įvertis ir lyginamasis SGD indeksas, kai bus nustatyti, taip pat galėtų tapti referencine norma išvestinių finansinių priemonių sutartims, skirtoms apsidrausti nuo SGD kainos arba SGD kainos ir kitų dujų kainų skirtumo pokyčių rizikos. Dėl būtinybės SGD kainos įvertį įvesti skubiai pirmą kartą įvertis turėtų būti skelbiamas ne vėliau kaip 2023 m. sausio 13 d.;
- (56) siekiant sukurti visapusišką ir išsamų visų Sąjungai pristatomų SGD duomenų rinkinį, dabartinių įgaliojimų, kurie suteikti ACER Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1227/2011⁽¹⁰⁾ ir Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 1348/2014⁽¹¹⁾ (kartu toliau – REMIT), nepakanka. Tačiau Sąjungai yra būtinas toks visapusiškas ir išsamus duomenų rinkinys paros kainos įverčiui nustatyti, kad ji galėtų vadovaudamasi solidarumo principu valdyti tarptautiniu mastu importuojamų SGD viešųjų pirkimų politiką, visų pirma vykstančios krizės sąlygomis. Be to, atitinkami SGD sutarčių duomenys ir informacija yra reikalingi užtikrinant kainų pokyčių stebėseną ir vykdant duomenų kokybės kontrolę ir kokybės užtikrinimą. Ši *ad hoc* priemonė turėtų padėti ACER rinkti visus rinkos duomenis, kurių reikia išsamiam ir reprezentatyviam į Sąjungą pristatomų SGD kainos įverčiui apskaičiuoti;
- (57) nors SGD paros kainos įverčio ir lyginamojo SGD indekso nuolatinis apskaičiavimas turėtų būti vėliau įtrauktas į REMIT išsamesnę peržiūrą, dėl tebesitęsiančios krizės būtina jau dabar laikinai, kol tokia peržiūra REMIT galės būti patvirtinta pagal įprastą teisėkūros procedūrą, imtis skubių veiksmų reaguojant į šiuo metu susiklosčiusią situaciją, kai kyla didelių sunkumų dėl tiekimo ir į Sąjungą pristatomų SGD kainodaros;
- (58) siekiant nedelsiant padidinti kainų skaidrumą ir planavimo saugumą SGD importo rinkoje, reikėtų nurodyti, kad atitinkamas duomenų rinkinys turėtų apimti tiek informaciją apie įvykdytų SGD sandorių kainas ir kiekius, pirkimo ir pardavimo pavedimų, susijusių su į Sąjungą pristatomomis SGD, kainas ir kiekius, tiek ilgalaikių sutarčių kainos formules, pagal kurias apskaičiuojama kaina, jei aktualu;
- (59) SGD rinkos dalyviai, kuriems taikoma pareiga teikti informaciją, turėtų būti apibrėžti kaip subjektai, dalyvaujantys perkant arba parduodant SGD krovinius, skirtus pristatyti į Sąjungą. Tiems SGD rinkos dalyviams turėtų būti taikomos pareigos ir draudimai, taikomi rinkos dalyviams pagal REMIT;

⁽⁹⁾ 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/942, kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (OL L 158, 2019 6 14, p. 22).

⁽¹⁰⁾ 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1227/2011 dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo (OL L 326, 2011 12 8, p. 1).

⁽¹¹⁾ 2014 m. gruodžio 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1348/2014 dėl duomenų teikimo, kuriuo įgyvendinamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1227/2011 dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo 8 straipsnio 2 ir 6 dalys (OL L 363, 2014 12 18, p. 121).

- (60) bendradarbiaudama su Komisija ACER turėtų turėti plačius įgaliojimus nustatyti surinktų rinkos duomenų kokybę ir turinį, kad galėtų apskaičiuoti į Sąjungą pristatomų SGD paros kainos įvertį. Be to, jai turėtų būti leista veikti iš esmės savo nuožiūra renkantis pageidaujamą duomenų perdavimo protokolą. Kad galėtų užtikrinti kuo aukštesnę teiktinų rinkos duomenų kokybę, ACER turėtų būti suteikti įgaliojimai nustatyti visus jai teiktinų rinkos duomenų parametrus. Tokie parametrai, turėtų apimti (tačiau tuo neapsiribojant) teikiamų kainos ir kiekio duomenų referencinius vienetus, sandorių arba prieš sandorius pateiktų pirkimo ir pardavimo pavedimų išankstinius terminus ir naudotinus reikalaujamų duomenų perdavimo ACER protokolus;
- (61) be to, ACER turėtų nustatyti metodiką, kurią ji taikys SGD paros kainos įverčiui ir lyginamajam SGD indeksui apskaičiuoti, ir šios metodikos reguliarios peržiūros procesą;
- (62) pagal šį reglamentą skelbiamas kainos įvertis valstybėms narėms ir kitiems rinkos dalyviams turėtų suteikti daugiau skaidrumo dėl vyraujančios į Europą importuojamų SGD kainos. Didesnis kainų skaidrumas savo ruožtu turėtų sudaryti sąlygas valstybėms narėms ir privatiems subjektams, kurių buveinė yra Sąjungoje, veikti turint daugiau informacijos ir labiau koordinuotai jiems perkant SGD pasaulinėse rinkose ir visų pirma naudojantis paslaugų teikėjo paslaugomis. Labiau koordinuojamas SGD pirkimas turėtų sudaryti sąlygas valstybėms narėms nesivaržyti tarpusavyje siūlant didesnę kainą ir nesiūlyti kainų, neatitinkančių vyraujančios rinkos kainos. Todėl pagal šį reglamentą skelbiami kainos įverčiai ir lyginamieji indeksai yra labai svarbūs stiprinant valstybių narių solidarumą įsigyjant ribotus SGD kiekius;
- (63) rinkos dalyviams nustatyta pareiga teikti ACER informaciją apie SGD sandorius yra būtina ir proporcinga siekiant tikslo sudaryti ACER sąlygas apskaičiuoti lyginamąjį SGD indeksą, visų pirma todėl, kad tai dera su dabartinėmis rinkos dalyvių pareigomis pagal REMIT, o ACER išlaikys neskelbtinos verslo informacijos konfidencialumą;
- (64) be sistemos išjungiklio ir lyginamojo SGD indekso, galima taikyti ir kitas intervencines priemones, įskaitant laikiną dinamišką kainų intervalą, kaip prašoma 2022 m. spalio 20 ir 21 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose, atsižvelgiant į šias apsaugos priemones: tai turėtų būti taikoma bendrovės „Gasunie Transport Services B.V.“ valdomame virtualiajame prekybos taške „Title Transfer Facility“ (TTF) sudaromiems gamtinių dujų sandoriams; kiti Sąjungos prekybos dujomis centrai su koreguojama TTF momentine kaina gali būti susiejami laikinu dinamišku kainų intervalu; neturėtų būti daroma poveikio nebiržinei prekybai dujomis, neturėtų būti keliama grėsmė Sąjungos dujų tiekimo saugumui, turėtų būti atsižvelgiama į pažangą, padarytą įgyvendinant dujų taupymo tikslą, nedidindamas bendras dujų suvartojimas, suformuluota taip, kad nebūtų užkertamas kelias rinka grindžiamiems dujų srautams ES viduje, neturėtų daryti poveikio energetikos išvestinių finansinių priemonių rinkų stabilumui ir tvarkingam veikimui ir turėtų būti atsižvelgiama į dujų rinkos kainas įvairiose organizuotose rinkose visoje Sąjungoje;
- (65) Reglamentu (ES) 2017/1938 jau numatyta galimybė valstybėms narėms ekstremaliosios situacijos atveju pirmenybę teikti dujų tiekimui tam tikroms ypatingos svarbos dujomis kūrenamoms elektrinėms, nes jos yra svarbios užtikrinant elektros energijos tiekimo saugumą ir išvengiant elektros tinklų disbalanso. Ypatingos svarbos dujomis kūrenamos elektrinės ir su jomis susiję dujų kiekiai gali daryti didelį poveikį dujų kiekiams, kuriuos galima panaudoti solidarumo tikslais susiklosčius ekstremaliajai situacijai. Tomis sąlygomis valstybės narės turėtų, nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 1, 3 ir 8 dalių, laikinai turėti galimybę prašyti taikyti ekstremaliosios situacijos solidarumo priemones taip pat ir tuo atveju, kai nebeįstengia užsitikrinti tų kritinių dujų kiekių, reikalingų elektros energijos gamybai tęsti ypatingos svarbos dujomis kūrenamose elektrinėse. Dėl tos pačios priežasties kitai valstybei narei iš solidarumo tiekiančios valstybės narės taip pat turėtų turėti teisę užtikrinti, kad dėl to nekiltų pavojus tiekimui jų solidariai saugomiems vartotojams arba kitoms pagrindinėms paslaugoms, pavyzdžiui, centralizuotam šilumos tiekimui, ir jų pačių ypatingos svarbos dujomis kūrenamų elektrinių eksploatavimui;
- (66) siekiant išvengti nereikalingų ar piktnaudžiaujamojo pobūdžio prašymų teikti iš solidarumo arba nepagrįstų tiekimo iš solidarumo valstybei narei, kuriai to reikia, apribojimų, turėtų būti nustatyta kritinio dujų kiekio, reikalingo kiekvienos valstybės narės elektros tiekimo saugumui užtikrinti, didžiausia riba. Kritinis dujų kiekis elektros tiekimo saugumui užtikrinti ir tokios ribos nustatomi remiantis Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklo (ENTSO-E) žiemos prognozėje taikyta metodika. ENTSO-E apskaičiuoti kritiniai elektros tiekimo saugumui dujų kiekiai atspindi dujų kiekius, kurie yra absoliučiai būtini elektros pakankamumui visos Europos mastu

užtikrinti naudojant visus rinkos išteklius, visada laikant, kad dujoms teikiamas mažiausias prioritetas. ENTSO-E metodika yra grindžiama didele blogiausių klimato ir priverstinio atjungimo scenarijų imtimi. Tai, kad ENTSO-E metodikoje neatsižvelgiama į bendrą šilumos ir elektros energijos kiekį, netrukdo valstybėms narėms saugomų vartotojų centralizuoto šilumos tiekimo įrenginius laikyti saugomais pagal Reglamente (ES) 2017/1938 pateiktą apibrėžtį. Valstybėms narėms, kurių elektros energijos gamyba yra išskirtinai priklausoma nuo SGD tiekimo ir kurios neturi didelių laikymo pajėgumų, kritiniai elektros tiekimo saugumui dujų kiekiai turėtų būti atitinkamai pritaikyti. Kritinis elektros tiekimo saugumui dujų kiekis gali būti mažesnis už ankstesnį elektros energijos gamybai suvartotų dujų kiekį, nes elektros energijos pakankamumą galima užtikrinti kitomis priemonėmis, be kita ko, užtikrinant tiekimą tarp valstybių narių;

- (67) tačiau negalima atmesti galimybės, kad faktiniai mažiausi dujų kiekiai, reikalingi tiekimo iš solidarumo prašančiai valstybei narėi arba iš solidarumo tiekiančiai valstybei narėi, gali būti didesni už ENTSO-E sumodeliuotas vertes, siekiant išvengti elektros energijos sektoriaus krizės. Tokiais atvejais prašanti tiekti iš solidarumo valstybė narė arba tiekianti iš solidarumo valstybė narė turėtų galėti viršyti šiame reglamente nustatytas didžiausias vertes, jei ji gali pagrįsti, kad tai yra būtina norint išvengti elektros energijos sektoriaus krizės, pavyzdžiui, tais atvejais, kai reikia pasitelkti dažnio atkūrimo rezervus ir alternatyviuosius degalus, arba išimtiniais atvejais, į kuriuos nebuvo atsižvelgta ENTSO-E žiemos prognozėje, visų pirma atsižvelgiant į hidrologinius lygius ar netikėtus pokyčius. Kritinis dujų kiekis elektros tiekimo saugumui užtikrinti iš esmės apima visas dujas, kurių reikia stabiliam elektros tiekimui užtikrinti, taigi, ir elektros energiją, reikalingą dujoms gaminti ir transportuoti, taip pat esminius ypatingos svarbos infrastruktūros ir įrenginių, kurie yra itin svarbūs karinių, nacionalinio saugumo ir humanitarinės pagalbos tarnybų veikimui, sektorius;
- (68) taikyti rinkos operatoriams apribojimus į solidarumo apsaugos priemonę įtraukiant ir kritinius dujų kiekius yra būtina siekiant užtikrinti dujų tiekimo saugumą atvejais, kai dujų tiekimas yra sumažėjęs, o paklausa žiemos sezonu padidėjusi. Tie apribojimai yra grindžiami esamomis priemonėmis, nustatytomis atitinkamai Reglamente (ES) 2017/1938 ir Tarybos reglamente (ES) 2022/1369 ⁽¹²⁾, siekiant dar labiau padidinti tų priemonių veiksmingumą dabartinėmis aplinkybėmis;
- (69) šiuo reglamentu nedaromas poveikis valstybių narių laisvei atsižvelgti į galimą ilgalaikę žalą pramonės įrenginiams, kai pirmenybė teikiama paklausai, kuri turėtų būti sumažinta arba apribota, kad būtų galima tiekti iš solidarumo kitai valstybei narėi;
- (70) tam tikri vartotojai, įskaitant namų ūkius ir pagrindinių socialinių paslaugų teikėjus, yra ypač jautrūs neigiamiems dujų tiekimo sutrikimų padariniams. Todėl Reglamentu (ES) 2017/1938 sukurtas valstybių narių solidarumo mechanizmas, skirtas sunkios ekstremaliosios situacijos padariniams Sąjungoje sušvelninti ir užtikrinti, kad dujos galėtų būti tiekiamos solidariai saugomiems vartotojams. Vis dėlto tam tikrais atvejais ir saugomų vartotojų dujų naudojimas galėtų būti laikomas nebūtinu; tokio dujų naudojimo akivaizdžiai nebūtinoms reikmėms sumažinimas nepakenktų Reglamente (ES) 2017/1938 nustatytiems tikslams, juo labiau kad dujų, kurių taip trūksta, suvartojimas nebūtinoms reikmėms galėtų labai pakenkti kitiems privatiems ar komerciniams sektoriams. Todėl valstybės narės turėtų turėti galimybę sutaupyti dujų ir konkrečiomis aplinkybėmis sumažindamos saugomų vartotojų nebūtiną vartojimą, kai toks sumažinimas yra fiziškai įmanomas nepakenkiant būtinosioms reikmėms. Tačiau visos valstybių narių taikomos mažinimo priemonės turėtų būti orientuotos tik į nebūtiną vartojimą ir jokia būdu nemažinti pagrindinio saugomų vartotojų vartojimo ir neriboti jų galimybes tinkamai šildyti namus;
- (71) valstybės narės ir jų kompetentingos institucijos turėtų galėti savo nuožiūra nustatyti taikytinas mažinimo priemones ir nebūtinu vartojimu laikytiną veiklą, kaip antai šildymą lauke, gyventojų baseinų ir kitų papildomų patalpų šildymą. Turėdamos galimybę riboti nebūtiną vartojimą, valstybės narės turėtų galėti stiprinti apsaugos priemones ir užtikrinti, kad dujos būtų tiekiamos kitiems svarbiausiems sektoriams, paslaugų teikėjams ir pramonės šakoms, kad šie galėtų tęsti savo veiklą krizės sąlygomis;

⁽¹²⁾ 2022 m. rugpjūčio 5 d. Reglamentas (ES) 2022/1369 dėl koordinuotų dujų poreikio mažinimo priemonių (OL L 206, 2022 8 8, p. 1).

- (72) visos priemonės saugomų vartotojų nebūtinam vartojimui mažinti turėtų būti būtinos ir proporcingos, visų pirma jas taikant atvejais, kai paskelbiama krizė pagal Reglamento (ES) 2017/1938 11 straipsnio 1 dalį ir 12 straipsnį arba paskelbiamas Sąjungos masto pavojus pagal Reglamentą (ES) 2022/1369. Nepaisant nebūtinio vartojimo mažinimo priemonių taikymo, saugomi vartotojai ir toliau turėtų būti saugomi nuo atjungimo. Be to, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tokiais priemonėmis nebūtų mažinama pažeidžiamų vartotojų, kurių dabartinis vartojimas turėtų būti laikomas būtinu, apsauga, nedarant poveikio tiekimo sutrikimui dėl techninių priežasčių;
- (73) valstybės narės gali laisvai nuspręsti, ar daryti skirtumą tarp saugomų vartotojų būtino vartojimo ir nebūtinio vartojimo, ir koku būdu tai padaryti. Neturėtų būti reikalaujama, kad solidarumo priemonių prašanti valstybė narė, kuri nusprendžia nedaryti tokio skirtumo, įrodytų, kad nebūtinai vartojimas galėtų būti sumažintas prieš pateikiant prašymą tiekti iš solidarumo. Neturėtų būti reikalaujama, kad iš solidarumo tiekianti valstybė narė darytų skirtumą tarp pagrindinių ir nepagrindinių vartotojų, kad nustatytų dujų kiekį, galimą skirti solidarumo priemonėms;
- (74) ekstremaliosios situacijos atveju valstybės narės ir Sąjunga turėtų užtikrinti dujų srautus vidaus rinkoje. Tai reiškia, kad nacionalinio lygmens priemonės neturėtų kelti tiekimo saugumo problemų kitoje valstybėje narėje, o galimybė naudotis tarpvalstybine infrastruktūra turėtų visada išlikti saugi ir techniškai įmanoma. Pagal dabartinę teisinę sistemą nenumatyta proceso, kuriuo būtų galima veiksmingai spręsti dviejų valstybių narių konfliktus dėl priemonių, darančių neigiamą poveikį tarpvalstybiniam srautui. Kadangi Sąjungos dujų ir elektros tinklai yra tarpusavyje susiję, tai galėtų ne tik kelti didelių tiekimo saugumo problemų, bet ir susilpninti Sąjungos vienybę trečiųjų valstybių atžvilgiu. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2017/1938 12 straipsnio 6 dalies, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai per pagrįstą laikotarpį įvertinti taikomas nacionalines priemones ir prireikus atlikti arbitro funkciją. Tuo tikslu Komisija turėtų galėti paprašyti tokias nacionalines priemones pakeisti, jei nustatytų, kad kyla grėsmių kitų valstybių narių arba Sąjungos dujų tiekimo saugumui. Atsižvelgiant į išskirtinį dabartinės energetikos krizės pobūdį, Komisijos sprendimas turėtų būti įgyvendintas be jokio delsimo, galinčio trikdyti Sąjungos dujų tiekimą. Taigi, siekiant užtikrinti vidaus rinkos veikimą, šio reglamento taikymo laikotarpiu suderinimo procedūros turėtų būti laikinai sustabdytos;
- (75) energetinio solidarumo principas yra bendrasis Sąjungos teisės principas ⁽¹³⁾ ir yra taikomas visoms, o ne vien kaimyninėms valstybėms narėms. Be to, efektyvus esamos infrastruktūros, įskaitant tarpvalstybinius perdavimo pajėgumus ir SGD įrenginius, naudojimas yra svarbus veiksnys siekiant užtikrinti dujų tiekimo saugumą vadovaujantis solidarumo principu. Susiklosčius padėčiai, kai dujų tiekimas sutrinka Sąjungos, regioniniu ar nacionaliniu, lygmeniu ir svarbu nuo dujotiekiais tiekiamų dujų pereiti prie SGD, valstybės narės, kuriose kilo didelė krizė, turėtų turėti galimybę naudotis dujomis, tiekiamomis ne tik iš kaimyninių dujotiekių, bet ir iš atsargų šalyse, kurios disponuoja SGD įrenginiu. Kai kurios valstybės narės turėtų galėti tiekti iš solidarumo kitoms valstybėms narėms, net jeigu jos nėra tiesiogiai ar per trečiąją valstybę ar kitas valstybes nars sujungtos dujotiekiu, su sąlyga, kad prašančioji tiekti iš solidarumo valstybė narė yra išnaudojusi visas savo ekstremaliųjų situacijų valdymo plane numatytas rinkos priemones, įskaitant SGD pirkimą pasaulinėje rinkoje. Todėl tikslinga pareigą tiekti iš solidarumo taikyti ir nesujungtoms valstybėms narėms, turinčioms SGD įrenginių, atsižvelgiant į dujotiekiu tiekiamų dujų ir SGD rinkų ir infrastruktūros skirtumus, įskaitant SGD laivus ir laivus-saugyklas, nustatant pareigas operatoriams, ir į tai, kad nėra nustatyti vykdymo užtikrinimo įgaliojimai SGD turto, pavyzdžiui, SGD laivų-saugyklų, atžvilgiu ir numatant galimybes gamtines dujas pakeisti SGD, jei iš solidarumo tiekiančios valstybės narės teritorijoje jokių dujų skystinimo renginių nėra;
- (76) SGD įrenginius turinti valstybė narė, iš solidarumo tiekianti kitai valstybei narei, neturėtų būti laikoma atsakinga už kliūtis ar kitas galimas problemas, kurios gali kilti už jos teritorijos ribų arba dėl to, kad nėra nustatyti vykdymo užtikrinimo įgaliojimai SGD laivų ir laivų-saugyklų, nuosavybės teise priklausančių trečiosios valstybės operatoriui, atžvilgiu, jei tokios kliūtys ar kitos problemos daro poveikį faktiniam dujų srautui ir galiausiai neleidžia reikiamam dujų kiekiui pasiekti valstybę narę, prašančią tiekti iš solidarumo. Tais atvejais, kai iš solidarumo teikiančioje valstybėje narėje vykdymo užtikrinimo įgaliojimai nėra nustatyti, ji neturėtų būti laikoma atsakinga už tai, kad SGD krovinyas nėra pakeičiamas į gamtines dujas;

⁽¹³⁾ 2021 m. liepos 15 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Vokietija / Lenkija*, C-848/19 P, ECLI:EU:C:2021:598.

- (77) įgyvendinant energetinio solidarumo principą, Reglamentu (ES) 2017/1938 nustatytas solidarumo mechanizmas, skirtas valstybių narių bendradarbiavimui ir tarpusavio pasitikėjimui stiprinti didelės krizės atveju. Siekdamas palengvinti solidarumo mechanizmo įgyvendinimą, valstybės narės, sudarydamos dvišalius susitarimus, privalo susitarti dėl tam tikrų techninių, teisinių ir finansinių aspektų pagal Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 10 dalį;
- (78) nepaisant teisinės pareigos ne vėliau kaip 2018 m. gruodžio 1 d. sudaryti dvišalius solidarumo susitarimus, galutinai parengti vos keli tokie susitarimai, tad kyla rizika teisinės pareigos teikti solidarią paramą ekstremaliosios situacijos atveju įgyvendinimui. Komisijos pasiūlyme dėl reglamento dėl dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir gamtinių dujų vidaus rinkos ir vandenilio vidaus rinkos pateiktas pirmas solidarumo susitarimo šablono modelis. Tačiau kadangi tas šablonas buvo parengtas prieš Rusijos Federacijos invaziją į Ukrainą, atsižvelgiant į dabartinę situaciją, kai ypač trūksta dujų, sparčiai kyla jų kainos ir būtina skubiai, jau ateinančiais žiemai, nustatyti laikinas standartines taisykles, yra tikslinga sukurti laikiną standartinių taisyklių sistemą, pagal kurią, nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 1 ir 2 dalių, būtų teikiamos privalomos solidarumo priemonės, kurios būtų veiksmingos ir sparčiai įgyvendinamos, nepriklausytų nuo ilgų dvišalių derybų ir būtų pritaikytos prie dabartinės pernelyg didelių kainų ir labai nepastovių dujų kainų situacijos. Aiškesnės standartinės taisyklės turėtų būti nustatytos visų pirma dėl išlaidų dujų tiekimui kompensavimo ir, vadovaujantis valstybių narių solidarumo principu, dėl galimų papildomų išlaidų, kurias iš solidarumo tiekianti valstybė narė gali reikalauti padengti, apribojimo. Taisyklės dėl solidarumo priemonių pagal Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnį turėtų būti toliau taikomos, nebent būtų aiškiai nustatyta kitaip;
- (79) iš esmės solidarumas turėtų būti užtikrinamas mainais į teisingą kompensaciją, mokamą prašančiosios tiekti iš solidarumo valstybės narės arba jos įgaliotų subjektų. Kompensacija turėtų padengti dujų kainą, visas faktines arba potencialias laikymo išlaidas, tarpvalstybinį transportavimą ir susijusias išlaidas. Kompensacija turėtų būti teisinga ir tiekti iš solidarumo prašančioms, ir iš solidarumo tiekiančioms valstybėms narėms;
- (80) dabartinė krizė lemia kainų lygius ir reguliarius didelius kainų šuolius, gerokai viršijančius tai, kas priimant Reglamentą (ES) 2017/1938 buvo numatyta dėl galimos tiekimo krizės. Todėl nustatant kompensacijos iš solidarumo tiekiančioms valstybėms narėms dydį, reikėtų atsižvelgti į dujų rinkai būdingą einamosios paros kainų nepastovumą, kurį lėmė esama dujų krizė. Solidarumo pagrindu ir siekiant išvengti kainų nustatymo ekstremaliosios rinkos sąlygomis, būtų problemiška nustatant solidarumo priemonės standartinę kainą remtis svyruojančia einamosios paros rinkos kaina. Dujų kaina turėtų atspindėti dienos, einančios prieš prašymo tiekti iš solidarumo pateikimo dieną, vidutinę kitos paros rinkos kainą iš solidarumo tiekiančioje valstybėje narėje. Atsižvelgiant į tai, kompensacija vis tiek grindžiama rinkos kaina, kaip nustatyta Komisijos rekomendacijoje (ES) 2018/177⁽¹⁴⁾. Vidutinė kitos paros rinkos kaina mažiau priklauso nuo nepastovumo ir labai aukštų momentinių kainų krizinėse situacijose, todėl iš principo sumažina ydingų paskatų tikimybę;
- (81) kaip akcentuota Rekomendacijoje (ES) 2018/177, su pramonės vartotojų, kuriems dujos ribojamos, nuostoliais susijusios išlaidos gali būti atlyginamos, tik jei jos dar neįtrauktos į dujų kainą, kurią turi mokėti tiekti iš solidarumo prašanti valstybė narė; tiekti iš solidarumo paprašiusi valstybė narė neturėtų tų pačių išlaidų atlyginti du kartus. Atsižvelgiant į išskirtines aplinkybes, kai dujų kainos pasiekia beprecedentį lygį, valstybė narė, kuriai tiekama iš solidarumo, neturėtų būti automatiškai įpareigota padengti visas kitas išlaidas, kaip antai nuostolius arba teismo išlaidas, kurias patiria tiekianti iš solidarumo valstybė narė, išskyrus atvejus, kai pagal solidarumo susitarimą susitarta dėl kitokio sprendimo. Patirtis parodė, kad valstybės narės, kuriai tiekama iš solidarumo, pareiga prisiimti visą finansinę riziką už visas tiesiogines ir netiesiogines kompensavimo išlaidas, kurių gali atsirasti dėl solidarumo

⁽¹⁴⁾ 2018 m. vasario 2 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2018/177 dėl elementų, įtrauktinų į techninius, teisinius ir finansinius valstybių narių susitarimus, skirtus Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/1938 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių 13 straipsnyje numatytam solidarumo mechanizmui taikyti (OL L 32, 2018 2 6, p. 52).

priemonių įgyvendinimo, yra pagrindinė solidarumo susitarimų sudarymo kliūtis. Todėl standartinėse solidarumo susitarimų taisyklėse turėtų būti sumažinta neribota atsakomybė, kad būtų galima kuo greičiau sudaryti likusius susitarimus, nes tie susitarimai yra Reglamento (ES) 2017/1938 kertinis akmuo, atspindintis Sąjungos energetinio solidarumo principą. Jeigu kompensacija už netiesiogines išlaidas neviršija 100 % dujų kainos, ji yra pagrįsta ir nepadengiama dujų kaina – tas išlaidas turėtų padengti gaunančioji valstybė narė.

Tačiau, jei prašomos išlaidos viršija 100 % dujų kainos, Komisija, pasikonsultavusi su atitinkamomis kompetentingomis institucijomis, turėtų nustatyti teisingą išlaidų kompensaciją ir todėl turėtų turėti galimybę patikrinti, ar išlaidų kompensacijos ribojimas yra tinkamas. Todėl Komisija turėtų turėti galimybę atskirais atvejais numatyti kitokią nei Reglamente (ES) 2017/1938 išdėstyta kompensacija, atsižvelgdama į konkrečias atvejo aplinkybes, įskaitant dujų taupymo ir dujų poreikio mažinimo priemones, ir į energetinio solidarumo principą. Atlikdama vertinimą Komisija turėtų deramai atsižvelgti į tai, kad būtų išvengta pernelyg didelių netiesioginių išlaidų, atsirandančių dėl dujų ribojimo vartotojams arba dujų vartotojų atjungimo;

- (82) šio reglamento taisyklės, susijusios su kompensacijos už valstybių narių tarpusavio solidarumo priemones mokėjimu, nedaro poveikio nacionalinėje konstitucinėje teisėje nustatytiems žalos kompensavimo principams;
- (83) solidarumo susitarimų su kaimyninėmis valstybėmis narėmis sudarymas, kaip reikalaujama pagal Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 10 dalį, yra tinkamiausia priemonė siekiant įgyvendinti pareigą užtikrinti solidarumo priemones pagal to reglamento 13 straipsnio 1 ir 2 dalis. Todėl valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nukrypti nuo šiame reglamente nustatytų standartinių kompensavimo taisyklių, jei jos solidarumo susitarime susitaria dėl kitų taisyklių. Konkrečiai valstybės narės turėtų išlaikyti galimybę dvišaliu pagrindu susitarti dėl papildomos kompensacijos, kuri padengtų kitas išlaidas, pavyzdžiui, visas išlaidas, atsirandančias dėl pareigos mokėti kompensaciją tiekiančioje iš solidarumo valstybėje narėje, be kita ko, padengti pramonės vartotojų, kuriems dujos ribojamos, nuostolius. Dvišaliuose solidarumo susitarimuose galima nustatyti, kad tokios išlaidos įtraukiamos į kompensaciją, jei nacionalinėje teisinėje sistemoje numatyta pareiga apmokėti ne tik dujų kainą, bet ir pramonės vartotojų, kuriems dujos ribojamos, nuostolius, įskaitant kompensaciją už ekonominius nuostolius;
- (84) standartinį solidarumo mechanizmą, kaip kraštutinę priemonę, prašančioji tiktai iš solidarumo valstybė narė turėtų aktyvuoti tik tada, kai rinkos siūlomas dujų kiekis, įskaitant SGD kiekį ir nesaugomų vartotojų savanoriškai pasiūlytą kiekį, yra nepakankamas solidariai saugomų vartotojų poreikiui patenkinti. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1938 reikalaujama, kad valstybės narės būtų išnaudojusios visas savo ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose numatytas priemones, įskaitant priverstinį dujų tiekimo ribojimą, kai dujos tiekiamos tik solidariai saugomiems vartotojams;
- (85) dėl solidarumo mechanizmo neatidėliotumo ir galimo aktyvinimo pasekmių visos dalyvaujančios valstybės narės, Komisija ir kompetentingi krizės valdytojai, paskirti valstybių narių pagal Reglamento (ES) 2017/1938 10 straipsnio 1 dalies g punktą, turėtų glaudžiai bendradarbiauti. Todėl prašymas turėtų būti laiku perduotas visoms šalims ir apimti minimalų elementų rinkinį, leidžiantį tiekiančiai iš solidarumo valstybei narei nedelsiant atsakyti. Tiekiančios iš solidarumo valstybės narės atsakyme turėtų būti pateikta informacijos apie dujų kiekį, kurį ji gali pateikti prašančiajai tiktai iš solidarumo valstybei narei, įskaitant tuos kiekius, kurie galėtų būti atlaisvinti pritaikius ne rinkos priemones. Valstybės narės gali susitarti dėl papildomų techninių ir koordinavimo susitarimų, palengvinančių galimybę laiku atsakyti į prašymą tiktai iš solidarumo. Tiekdamos iš solidarumo, valstybės narės ir jų kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti operacinį tinklo saugumą ir patikimumą;
- (86) prašančioji tiktai iš solidarumo valstybė narė turėtų galėti gauti iš solidarumo tiekiamų dujų iš kelių valstybių narių. Standartinis solidarumo mechanizmas turėtų būti aktyvuotas tik jei tiekianti iš solidarumo valstybė narė nėra sudariusi dvišalio susitarimo su prašančiaja tiktai iš solidarumo valstybe nare. Jei prašanti tiktai iš solidarumo ir tiekianti iš solidarumo valstybės narės dvišalį susitarimą yra sudariusios, pirmenybė turėtų būti teikiama tam susitarimui ir jis turėtų būti toms šalims taikomas;

- (87) Komisija turėtų galėti stebėti standartinio solidarumo mechanizmo taikymą ir, jeigu tai laikoma reikalinga, turėtų galėti derinti solidarumo prašymus. Tuo tikslu Komisija turėtų numatyti interaktyvią platformą, kuri veiktų kaip šablonas ir sudarytų sąlygas nuolat realiuoju laiku teikti solidarumo prašymus ir juos susieti su atitinkamais turimais dujų kiekiais;
- (88) valstybės narės ir Energijos bendrijos susitariančiosios šalys taip pat gali sudaryti savanoriškus susitarimus dėl solidarumo priemonių taikymo;
- (89) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 ⁽¹⁵⁾;
- (90) kadangi šio reglamento tikslo valstybės narės negali deramai pasiekti ir to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

DALYKAS IR APIBRĖŽTYS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

- Šiuo reglamentu nustatomos laikinos taisyklės dėl:
 - tarnybos, sudarančios sąlygas Sąjungoje įsisteigusioms įmonėms telkti paklausą ir bendrai pirkti dujas, įkūrimo skubos tvarka,
 - SGD įrenginių ir dujų saugyklų įrenginių antrinių pajėgumų užsakymo ir skaidrumo platformų, ir
 - dujų perdavimo tinklų perkrovos valdymo
- Šiuo reglamentu nustatomi laikini mechanizmai, skirti piliečiams ir ekonomikai apsaugoti nuo ypač aukštų kainų, taikant laikiną einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą dėl pernelyg didelių kainų pasikeitimų ir *ad hoc* lyginamąjį SGD indeksą, kurį turi parengti Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (ACER).
- Šis reglamentas nustato laikinas priemones ekstremaliosios dujų situacijos atveju – dėl dujų teisingo paskirstymo tarp valstybių, dujų tiekimo užtikrinimo patiems svarbiausiems vartotojams ir tarpvalstybinių solidarumo priemonių teikimo užtikrinimo.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- gamtinių dujų įmonė – fizinis ar juridinis asmuo, kuris atlieka bent vieną iš šių funkcijų – gamtinių dujų, įskaitant suskystintų gamtinių dujų (SGD), gavybą, perdavimą, skirstymą, tiekimą, pirkimą ar laikymą – ir kuris yra atsakingas už su šiomis funkcijomis susijusias komercines, technines arba techninės priežiūros užduotis, tačiau kuris nėra galutinis vartotojas;

⁽¹⁵⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

- 2) SGD įrenginys – terminalas gamtinėms dujoms suskystinti arba SGD importuoti, priimti ir pakartotinai dujinti, taip pat papildomų paslaugų ir laikinojo laikymo įrenginiai, kurių reikia, kad būtų galima vykdyti pakartotinio dujinimo procesą ir vėliau įleisti dujas į perdavimo sistemą, išskyrus dujoms laikyti skirtas SGD terminalų dalis;
- 3) dujų saugykla – gamtinių dujų įmonei nuosavybės teise priklausantis arba jos eksploatuojamas įrenginys gamtinėms dujoms laikyti, įskaitant gamtinėms dujoms laikyti skirtą SGD įrenginių dalį, išskyrus tą dalį, kuri naudojama gavybos operacijoms vykdyti, ir įrenginius, skirtus vien tik perdavimo sistemos operatoriams jų funkcijoms atlikti;
- 4) paslaugų teikėjas – Sąjungoje įsisteigusi įmonė, su kuria Komisija pagal Reglamentu (ES, Euratomas) 2018/1046 nustatytą pirkimų procedūrą yra sudariusi sutartį dėl bendro pirkimo organizavimo ir šio reglamento 7 straipsnyje išdėstytų užduočių vykdymo;
- 5) IT priemonė – IT priemonė, kuria paslaugų teikėjas telkia gamtinių dujų įmonių bei dujas vartojančių įmonių paklausą ir ieško tą sutelktą paklausą tenkinančių gamtinių dujų tiekėjų arba gamintojų pasiūlymų;
- 6) SGD prekyba – SGD pirkimo ar pardavimo pavedimai arba sandoriai:
 - a) kurių sąlygose nurodytas pristatymas Sąjungoje,
 - b) pagal kuriuos vykdomas pristatymas Sąjungoje, arba
 - c) pagal kuriuos viena sandorio šalis pakartotinai dujina SGD terminale Sąjungoje;
- 7) SGD rinkos duomenys – SGD prekybos pavedimų ar sandorių įrašai kartu su atitinkama informacija, nurodyta 21 straipsnio 1 dalyje;
- 8) SGD rinkos dalyvis – SGD prekyba užsiimantis fizinis ar juridinis asmuo, nepaisant jo įsteigimo ar buveinės vietos;
- 9) SGD kainos įvertinimas – SGD prekybos paros referencinės kainos nustatymas pagal ACER parengtą metodiką;
- 10) lyginamasis SGD indeksas– skirtumas tarp SGD paros kainos įverčio ir atsiskaitymo kainos pagal anksčiausiai vykdytiną virtualiojo prekybos taško „Title Transfer Facility“ (TTF) dujų ateities sandorių sutartį, kurį kasdien nustato Tarpžemyninė birža „ICE Endex Markets B.V.“;
- 11) prekybos vieta – bet kuri iš šių vietų:
 - a) reguliuojama rinka, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 21 punkte;
 - b) daugiašalė prekybos sistema, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 22 punkte;
 - c) organizuotos prekybos sistema, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 23 punkte;
- 12) su energija susijusių biržos prekių išvestinė finansinė priemonė – biržos prekių išvestinė finansinė priemonė, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 600/2014 ⁽¹⁶⁾ 2 straipsnio 1 dalies 30 punkte, kuria prekiaujama prekybos vietoje, kurios pagrindinė prekė yra elektra arba dujos ir kurios išpirkimo terminas neviršija 12 mėnesių;
- 13) kompetentinga institucija, jei nenurodyta kitaip – kompetentinga institucija, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 26 punkte;
- 14) kritinis dujų kiekis elektros tiekimo saugumui užtikrinti – didžiausias elektros energetikos sektoriui reikalingas dujų kiekis, kad susiklosčius blogiausiam scenarijui, sumodeliuotam atliekant žiemos adekvatumo vertinimą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/941 ⁽¹⁷⁾ 9 straipsnį;

⁽¹⁶⁾ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 600/2014 dėl finansinių priemonių rinkų, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 173, 2014 6 12, p. 84).

⁽¹⁷⁾ 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/941 dėl pasirengimo valdyti riziką elektros energijos sektoriuje, kuriuo panaikinama Direktyva 2005/89/EB (OL L 158, 2019 6 14, p. 1).

- 15) saugomas vartotojas – saugomas vartotojas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2017/1938 2 straipsnio 5 punkte;
- 16) solidariai saugomas vartotojas – solidariai saugomas vartotojas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2017/1938 2 straipsnio 6 punkte.

II SKYRIUS

GERESNIS DUJŲ PIRKIMO KOORDINAVIMAS

1 SKIRSNIS

Dujų pirkimo koordinavimas Sąjungoje

3 straipsnis

Skaidrumas ir keitimasis informacija

1. Siekiant vienintelio tikslo – geresnio koordinavimo, Sąjungoje įsisteigusios gamtinių dujų įmonės ar dujas vartojančios įmonės arba valstybių narių institucijos, kurios ketina skelbti dujų pirkimo konkursą arba pradėti derybas su gamtinių dujų gamintojais arba tiekėjais iš trečiųjų valstybių dėl didesnio nei 5 TWh/metus dujų kiekio pirkimo, informuoja Komisiją ir, kai taikytina, valstybę narę, kurioje tos įmonės įsisteigusios, apie dujų tiekimo sutarties ar susitarimo memorandumo sudarymą arba apie dujų pirkimo konkurso paskelbimą.

Pranešimas pagal pirmą pastraipą teikiamas ne vėliau kaip prieš šešias savaites iki numatomo sudarymo arba paskelbimo arba – su sąlyga, kad derybų pradžia artimesnė sutarties pasirašymo datai – likus trumpesniai laikotarpiui, tačiau ne vėliau kaip prieš dvi savaites iki numatomo sudarymo arba paskelbimo. Tokiame pranešime pateikiama tik ši pagrindinė informacija:

- a) sutarties partnerio ar partnerių tapatybė arba dujų pirkimo konkurso tikslas;
- b) atitinkami kiekiai;
- c) atitinkamos datos ir
- d) kai taikytina, paslaugų teikėjas, kuris organizuoja tokį pirkimą arba konkursus valstybės narės vardu.

2. Jei Komisija mano, kad tolesnis koordinavimas, susijęs su Sąjungoje įsisteigusių gamtinių dujų įmonių ar dujas vartojančių įmonių arba valstybių narių institucijų vykdomu dujų pirkimo konkurso paskelbimu arba planuojamu dujų pirkimu, galėtų pagerinti bendro pirkimo veikimą arba kad dujų pirkimo konkurso paskelbimas ar planuojami dujų pirkimai galėtų daryti neigiamą poveikį vidaus rinkai, tiekimo saugumui ar energetiniam solidarumui, Komisija gali paskelbti rekomendaciją Sąjungoje įsisteigusioms gamtinių dujų įmonėms ar dujas vartojančioms įmonėms arba valstybių narių institucijoms apsvarstyti tinkamas priemones. Tokiu atveju Komisija, kai taikytina, informuoja valstybę narę, kurioje yra įsisteigusi įmonė.

3. Prieš paskelbdama bet kurią iš 2 dalyje išdėstytų rekomendacijų, Komisija informuoja 4 straipsnyje nurodytą *ad hoc* koordinacinę tarybą.

4. Teikdami informaciją Komisijai pagal 1 dalį, informaciją teikiantys subjektai gali nurodyti, ar kuri nors informacijos dalis – komercinė ar kita informacija, kurią atskleidus būtų padaryta žala susijusių šalių veiklai, – turi būti laikoma konfidencialia ir ar pateikta informacija gali būti dalijamasi su kitomis valstybėmis narėmis.

5. Prašymai laikyti informaciją konfidencialia pagal šį straipsnį neriboja pačios Komisijos prieigos prie konfidencialios informacijos. Komisija užtikrina, kad prieiga prie konfidencialios informacijos būtų suteikiama tik Komisijos tarnyboms, kurioms neabejotinai būtina susipažinti su turima informacija. Komisijos atstovai tokią informaciją tvarko deramai konfidencialiai.

6. Nedarant poveikio SESV 346 straipsniui, konfidencialia informacija keičiamasi su Komisija ir kitomis atitinkamomis institucijomis tik tais atvejais, kai ja keistis būtina taikant šį reglamentą. Keičiamasi tik tokia informacija, kuri atitinka keitimosi tikslą ir yra svarbi tam tikslui pasiekti. Taip keičiantis informacija išsaugomas tos informacijos konfidencialumas ir apsaugomas subjektų, kuriems taikomas šis reglamentas, saugumas bei komerciniai interesai ir taikomos veiksmingos priemonės duomenims apsaugoti fiziškai. Visi serveriai ir informacija fiziškai laikomi ir saugomi Sąjungos teritorijoje.

4 straipsnis

Ad hoc koordinacinė taryba

1. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas telkti paklausą ir koordinuoti bendrą pirkimą, įsteigiama *ad hoc* koordinacinė taryba.

2. *Ad hoc* koordinacinę tarybą Komisija įsteigia per šešias savaites nuo šio reglamento įsigaliojimo. Ją sudaro po vieną kiekvienos valstybės narės ir Komisijos atstovą. Energijos bendrijos susitariančiųjų šalių atstovai gali Komisijos kvietimu dalyvauti *ad hoc* valdančiojoje taryboje sprendžiant bendrai rūpimus klausimus. *Ad hoc* valdybai pirmininkauja Komisija.

3. *Ad hoc* koordinacinė taryba per vieną mėnesį nuo jos įsteigimo kvalifikuota balsų dauguma priima savo darbo tvarkos taisykles.

4. Komisija konsultuojasi su *ad hoc* valdančiąja taryba dėl Komisijos pagal 3 straipsnio 2 dalį teikiamos rekomendacijos projekto, visų pirma dėl to, ar atitinkami dujų pirkimai ar dujų pirkimo konkursas didina tiekimo saugumą Sąjungoje ir atitinka energetinio solidarumo principą.

5. Komisija taip pat informuoja *ad hoc* koordinacinę tarybą apie įmonių dalyvavimo paslaugų teikėjo organizuojamuose bendruose pirkimuose poveikį tiekimo saugumui Sąjungoje ir energetiniam solidarumui, kai taikytina.

6. Kai *ad hoc* koordinacinės tarybos nariams pagal 3 straipsnio 6 dalį perduodama konfidenciali informacija, jie su tokia informacija elgiasi užtikrindami deramą konfidencialumą. Keičiamasi tik tokia informacija, kuri yra aktuali ir proporcinga tokio keitimosi tikslais.

2 SKIRSNIS

Paklausos telkimas ir bendras pirkimas

5 straipsnis

Laikinoji paslaugų sutartis su paslaugų teikėju

1. Nukrypstant nuo Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 176 straipsnio, Komisija pagal pirkimų procedūrą, nustatytą Reglamente (ES, Euratomas) 2018/1046, sudaro paslaugų sutartį su Sąjungoje įsisteigusiu subjektu, kuris veikia kaip paslaugų teikėjas, vykdamas šio Reglamento 7 straipsnyje išdėstytas užduotis.

2. Paslaugų sutartyje su pasirinktu paslaugų teikėju nustatoma paslaugų teikėjo gaunamos informacijos nuosavybė ir numatomas galimas tos informacijos perdavimas Komisijai, nutraukus paslaugų sutartį arba pasibaigus jos galiojimui.

3. Paslaugų sutartyje Komisija apibrėžia praktinius paslaugų teikėjo veiklos aspektus, įskaitant IT priemonės naudojimą, saugumo priemones, valiutą ar valiutas, mokėjimo tvarką ir įsipareigojimus.
4. Paslaugų sutartimi su paslaugų teikėju Komisijai paliekama teisė vykdyti jo veiklos stebėseną ir auditą. Tuo tikslu Komisija turi visapusišką prieigą prie paslaugų teikėjo turimos informacijos.
5. Komisija gali paprašyti paslaugų teikėjo pateikti visą informaciją, reikalingą 7 straipsnyje išdėstytoms užduotims vykdyti, ir sudaryti galimybę Komisijai patikrinti, ar gamtinių dujų įmonės ir dujas vartojančios įmonės vykdo pareigas, kylančias iš šio reglamento 10 straipsnio.

6 straipsnis

Paslaugų teikėjo atrankos kriterijai

1. Paslaugų teikėją Komisija atranka remdamasi šiais tinkamumo kriterijais:
 - a) paslaugų teikėjas turi būti įsisteigęs ir jo veiklos buveinė turėtų būti valstybės narės teritorijoje.
 - b) paslaugų teikėjas turi turėti patirties tarpvalstybinių sandorių srityje.
 - c) paslaugų teikėjas negali:
 - i) būti subjektas, kuriam taikomi Sąjungos ribojamosios priemonės, priimtose pagal SESV 215 straipsnį, visų pirma Sąjungos ribojamosios priemonės, priimtose atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje, arba į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsinamasi;
 - ii) tiesiogiai ar netiesiogiai nuosavybės teise priklausyti fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms, kuriems taikomos tokios Sąjungos ribojamosios priemonės, būti jų kontroliuojamas arba veikti jų vardu ar nurodymu arba
 - iii) tiesiogiai ar netiesiogiai nuosavybės teise priklausyti Rusijos Federacijai ar jos vyriausybei arba bet kuriam Rusijos fiziniam ar juridiniam asmeniui arba Rusijoje įsisteigusiam subjektui ar organizacijai, būti jų kontroliuojamas arba veikti jų vardu ar nurodymu.
2. Nedarant poveikio kitoms išsamaus patikrinimo pareigoms, nustatomi Komisijos ir paslaugų teikėjo tarpusavio sutartiniai įsipareigojimai, kuriais siekiama užtikrinti, kad paslaugų teikėjas, atlikdamas savo užduotis pagal 7 straipsnį, tiesiogiai ar netiesiogiai nesuteiktų jokių lėšų ar ekonominių išteklių fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms (arba jų naudai), kurie:
 - a) yra subjektai, kuriems taikomi Sąjungos ribojamosios priemonės, priimtose pagal SESV 215 straipsnį, visų pirma Sąjungos ribojamosios priemonės, priimtose atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje, arba į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsinamasi;
 - b) tiesiogiai ar netiesiogiai nuosavybės teise priklauso fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms, kuriems taikomos tokios Sąjungos ribojamosios priemonės, yra jų kontroliuojami arba veikia jų vardu ar nurodymu arba
 - c) tiesiogiai ar netiesiogiai nuosavybės teise priklauso Rusijos Federacijai ar jos vyriausybei arba bet kuriam Rusijos fiziniam ar juridiniam asmeniui arba Rusijoje įsisteigusiam subjektui ar organizacijai, yra jų kontroliuojamas arba veikia jų vardu ar nurodymu.
3. Paslaugų teikėjas negali priklausyti vertikalčiai integruotai įmonei, užsiimančiai gamtinių dujų gavyba ar tiekimu, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/73/EB ⁽¹⁸⁾ 2 straipsnio 20 punkte, išskyrus įmones, kurios yra atskirtos pagal tos direktyvos IV skyrių.

⁽¹⁸⁾ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/55/EB (OL L 211, 2009 8 14, p. 94).

4. Komisija nustato atrankos ir sutarties skyrimo kriterijus, atsižvelgdama, *inter alia*, į šiuos kriterijus, kurie turi būti nurodyti kvietime dalyvauti konkurse:
- patirties nustatant ir vykdant gamtinių dujų arba susijusių paslaugų, pvz., transportavimo paslaugų, konkursų ar aukcionų procesus, naudojant specialias IT priemones, lygi;
 - patirties pritaikant konkursų ar aukcionų procesus skirtingiems poreikiams, pvz., pagal geografinį aspektą ar laikotarpį, lygi;
 - patirties kuriant IT priemones, kuriomis būtų galima telkti įvairių dalyvių paklausą ir derinti ją su pasiūla, lygi;
 - informacinės sistemos saugumo, ypač duomenų apsaugos ir saugumo internete, kokybę ir
 - gebėjimą nustatyti ir akredituoti dalyvius, kiek tai susiję tiek su juridinių asmenų identifikavimu, tiek su finansinio pajėgumo nustatymu.

7 straipsnis

Paslaugų teikėjo užduotys

- Paslaugų teikėjas organizuoja paklausos telkimą bei bendrą pirkimą ir visų pirma:
 - telkia gamtinių dujų įmonių ir dujas vartojančių įmonių paklausą naudodamasis IT priemone;
 - ieško gamtinių dujų tiekėjų ir gamintojų pasiūlymų, kad sutelkta paklausa derėtų su IT priemonės galimybėmis;
 - paskirsto prieigos prie tiekimo teises, atsižvelgdamas į proporcingą siūlomų dujų kiekių paskirstymą mažesniems ir didesniems dalyviams, tarp gamtinių dujų įmonių ir dujas vartojančių įmonių, dalyvaujančių telkiant paklausą. Kai sutelkta paklausa viršija gautus tiekimo pasiūlymus, prieigos teisių paskirstymas turi būti proporcingas paklausai, kurią paklausos telkimo etape tam tikram pristatymo laikui ir vietai deklaravo dalyvaujančios įmonės;
 - tikrina, akredituoja ir registruoja IT priemonės naudotojus ir
 - teikia visas pagalbines paslaugas IT priemonės naudotojams, įskaitant paslaugas siekiant palengvinti sutarčių sudarymą, arba Komisijai, būtinas 5 straipsnyje nurodytoje paslaugų sutartyje nustatytoms operacijoms tinkamai vykdyti.
- Sąlygos, susijusios su paslaugų teikėjo užduotimis, t. y, kiek tai susiję su naudotojų registravimu, informacijos skelbimu ir ataskaitų teikimu, nustatomos 5 straipsnyje nurodytoje paslaugų sutartyje.

8 straipsnis

Dalyvavimas paklausos telkime ir bendrame pirkime

- Paklausos telkime ir bendrame pirkime gali dalyvauti ir informaciją apie juos skaidriai gauti visos Sąjungoje įsisteigusios gamtinių dujų įmonės ir dujas vartojančios įmonės, nepriklausomai nuo prašomo kiekio. Gamtinių dujų įmonėms ir dujas vartojančioms įmonėms neleidžiama dalyvauti kaip tiekėjams, gamintojams ir pirkėjams telkiant paklausą ir vykdant bendrą pirkimą, jei jos:
 - yra subjektai, kuriems taikomi Sąjungos ribojamosios priemonės, priimtose pagal SESV 215 straipsnį, visų pirma Sąjungos ribojamosios priemonės, priimtose atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje, arba į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi;
 - tiesiogiai ar netiesiogiai nuosavybės teise priklauso fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms, kuriems taikomos tokios Sąjungos ribojamosios priemonės, yra jų kontroliuojami arba veikia jų vardu ar nurodymu arba

- c) tiesiogiai ar netiesiogiai nuosavybės teise priklauso Rusijos Federacijai ar jos vyriausybei arba bet kuriam Rusijos fiziniam ar juridiniam asmeniui arba Rusijoje įsisteigusiam subjektui ar organizacijai, yra jų kontroliuojamos arba veikia jų vardu ar nurodymu.
2. Nustatomi sutartiniai įsipareigojimai, kuriais siekiama užtikrinti, kad jokios lėšos ar ekonominiai išteklių, gauti dalyvaujant paslaugų teikėjo organizuojamo bendro pirkimo procese, nebūtų tiesiogiai ar netiesiogiai suteikiami fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms (arba jų naudai), kurie:
- a) yra subjektai, kuriems taikomi Sąjungos ribojamosios priemonės, priimtos pagal SESV 215 straipsnį, visų pirma Sąjungos ribojamosios priemonės, priimtos atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje, arba į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi;
- b) tiesiogiai ar netiesiogiai nuosavybės teise priklauso fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms, kuriems taikomos tokios Sąjungos ribojamosios priemonės, yra jų kontroliuojami arba veikia jų vardu ar nurodymu arba
- c) tiesiogiai ar netiesiogiai nuosavybės teise priklauso Rusijos Federacijai ar jos vyriausybei arba bet kuriam Rusijos fiziniam ar juridiniam asmeniui arba Rusijoje įsisteigusiam subjektui ar organizacijai, yra jų kontroliuojamos arba veikia jų vardu ar nurodymu.
3. Valstybės narės arba kiti suinteresuotieji subjektai paslaugų teikėjo organizuojamo bendro pirkimo proceso dalyviams pagal valstybės pagalbos taisyklės, kai taikytina, gali teikti likvidumo paramą, įskaitant garantijas. Tai gali apimti garantijas užtikrinimo priemonių poreikiams patenkinti arba papildomų išlaidų rizikai, kylančiai dėl kitų pagal tą pačią bendro pirkimo sutartį dalyvujančių pirkėjų nemokumo, padengti.
4. Gamtinių dujų įmonės ir dujas vartojančios įmonės, įsisteigusios Energijos bendrijos susitariančiose šalyse, gali dalyvauti paklausos telkime ir bendrame pirkime, jei yra įdiegtos būtinos priemonės ar tvarka, kad jos galėtų dalyvauti paklausos telkime ir bendrame pirkime pagal šį skirsnį.

9 straipsnis

Gamtinės dujos, kurioms negali būti taikomas bendras pirkimas

Bendras pirkimas netaikomas Rusijos Federacijos kilmės gamtinėms dujoms, įskaitant tiekiamas gamtines dujas, patenkančias į valstybes nares ar Energijos bendrijos susitariančiąsias šalis per šiuos įleidimo taškus:

- a) Greifsvaldą,
- b) Lubminą II,
- c) Imatrą,
- d) Narvą,
- e) Verską,
- f) Luhamą,
- g) Šakius,
- h) Kotlovką,
- i) Kondratkas,
- j) Vysokaję,
- k) Ceciarovką,
- l) Mozyrių,
- m) Kobryną,

- n) Sudžą (RU) / Ukraina,
- o) Belgorodą (RU) / Ukraina,
- p) Valuikus (RU) / Ukraina,
- q) Serebrianką (RU) / Ukraina,
- r) Pisarevką (RU) / Ukraina,
- s) Sochranovką (RU) / Ukraina,
- t) Prochorovką (RU) / Ukraina,
- u) Platovą (RU) / Ukraina,
- v) Strandžą 2 (BG) / Malkočlarą (TR)

10 straipsnis

Privalomas naudojimas paslaugų teikėjo paslaugomis

1. Valstybės narės imasi tinkamų priemonių užtikrinti, kad jų jurisdikcijai priklausančios gamtinių dujų įmonės ir dujas vartojančios įmonės dalyvautų paslaugų teikėjo organizuojamame paklausos telkimo procese, kuris yra vienas iš galimų būdų pasiekti Reglamento (ES) 2017/1938 6a ir 20 straipsniuose nurodytus pripildymo tikslus.
2. Požeminių dujų saugyklų turinčios valstybės narės reikalauja, kad dalyvaudamos paslaugų teikėjo organizuojamame paklausos telkimo procese jų jurisdikcijai priklausančios gamtinių dujų įmonės ir dujas vartojančios įmonės užtikrintų ne mažiau kaip 15 % bendro kiekio, būtino Reglamento (ES) 2017/1938 6a ir 20 straipsniuose nurodytiems pripildymo tikslams pasiekti.
3. Požeminių dujų saugyklų neturinčios valstybės narės reikalauja, kad dalyvaudamos paslaugų teikėjo organizuojamame paklausos telkimo procese jų jurisdikcijai priklausančios gamtinių dujų įmonės ir dujas vartojančios įmonės užtikrintų ne mažiau kaip 15 % kiekių, atitinkančių Reglamento (ES) 2017/1938 6c ir 20 straipsniuose nurodytus tarpvalstybinius pripildymo tikslus.
4. Gamtinių dujų įmonės ir dujas vartojančios įmonės, telkiant paklausą dalyvaujančios privaloma tvarka, gali nuspręsti po telkimo proceso dujų nepirkti. Nusipirkto dujos gali būti naudojamos kitais nei saugyklų pripildymo tikslais.

11 straipsnis

Dujų pirkimo konsorciumas

Gamtinių dujų įmonės ir dujas vartojančios įmonės, dalyvaujančios paslaugų teikėjo organizuojamame paklausos telkimo procese, gali skaidriai koordinuoti pirkimo sutarties sąlygų elementus arba naudotis bendro pirkimo sutartimis, kad suderėtų geresnes sąlygas su savo tiekėjais, su sąlyga, kad jos atitinka Sąjungos teisę, įskaitant Sąjungos konkurencijos teisę, visų pirma SESV 101 ir 102 straipsnius, kaip Komisija gali nurodyti sprendime pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 10 straipsnį, taip pat skaidrumo reikalavimą pagal šio reglamento 3 straipsnį.

3 SKIRSNIS

Naudojimosi SGD įrenginiais, dujų saugyklomis ir vamzdynais didinimo priemonės

12 straipsnis

Antrinių pajėgumų užsakymo platforma SGD įrenginių naudotojams ir dujų saugyklų naudotojams

SGD įrenginių naudotojai ir dujų saugyklų naudotojai, norintys perparduoti savo sutartinius pajėgumus antrinėje rinkoje, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 715/2009 ^(⁹) 2 straipsnio 6 punkte, turi teisę tai daryti. SGD įrenginių naudotojai ir dujų saugyklų operatoriai ne vėliau kaip 2023 m. vasario 28 d. individualiai arba regioniniu lygmeniu sukuria SGD įrenginių naudotojams ir dujų saugyklų naudotojams skirtą skaidrią ir nediskriminacinę užsakymo platformą, kad SGD įrenginių naudotojai ir dujų saugyklų naudotojai galėtų antrinėje rinkoje perparduoti savo sutartinius pajėgumus, arba pasinaudoja jau esama tokia platforma.

13 straipsnis

SGD įrenginių ir dujų saugyklų skaidrumo platformos

1. Ne vėliau kaip 2023 m. vasario 28 d. SGD įrenginių operatoriai ir dujų saugyklų operatoriai atitinkamai Europos SGD skaidrumo platformoje ir Europos saugyklų skaidrumo platformoje skaidriai ir naudotojams patogiu būdu paskelbtų visą informaciją, kurios reikalaujama pagal Reglamento (EB) Nr. 715/2009 19 straipsnį. Reguliavimo institucijos gali prašyti, kad tie operatoriai viešai skelbtų visą papildomą informaciją, aktualią sistemoms naudotojams .
2. SGD įrenginiai, kuriems pagal Direktyvos 2009/73/EB 36 straipsnį leista netaikyti trečiųjų šalių prieigos taisyklių, ir dujų saugyklų įrenginių operatoriai, kuriems taikoma tos Direktyvos 33 straipsnio 3 dalyje nurodyta suderėta trečiųjų šalių prieigos tvarka, ne vėliau kaip 2023 m. sausio 31 d. viešai paskelbia galutinius infrastruktūros tarifus.

14 straipsnis

Veiksmingesnis perdavimo pajėgumų naudojimas

1. Jei sutartiniai garantuojamieji pajėgumai panaudojami nevisiškai, kaip nurodyta 2 dalyje, perdavimo sistemos operatoriai nevisiškai panaudotus sutartinius garantuojamuosius pajėgumus sujungimo taškuose ir virtualiuosiuose sujungimo taškuose tam mėnesiui siūlo kaip mėnesio pajėgumų produktą ir kaip paros bei einamosios paros pajėgumų produktus.
2. Sutartiniai garantuojamieji pajėgumai laikomi nevisiškai panaudotais, jei tinklo naudotojas sujungimo taške arba virtualiajame sujungimo taške praėjusį kalendorinį mėnesį panaudojo arba pasiūlė vidutiniškai mažiau kaip 80 % užsakytų garantuojamųjų pajėgumų. Perdavimo sistemos operatorius stebi nepanaudotus pajėgumus ir vėliausiai prieš pranešdamas apie pajėgumų, kurie bus pasiūlyti būsimame rotaciniame mėnesio pajėgumų aukcione pagal Reglamentą (ES) 2017/459, kiekį informuoja tinklo naudotoją apie pajėgumų, kurie turi būti atšaukti atitinkamame sujungimo taške arba virtualiajame sujungimo taške, kiekį.
3. Siūlomų pajėgumų kiekis yra lygus praėjusį kalendorinį mėnesį panaudoto vidutinio kiekio ir 80 % garantuojamųjų pajėgumų, dėl kurių sutartys sudarytos ilgesniam nei mėnesio laikotarpiui, skirtumui.
4. Paskirstant pajėgumus pirmenybė teikiama pagal Reglamentą (ES) 2017/459 aukcione siūlomiems turimiems pajėgumams, o ne pagal 2 dalį į aukcioną įtrauktiems nevisiškai panaudotiems pajėgumams.

⁽⁹⁾ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų, panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1775/2005 (OL L 211, 2009 8 14, p. 36).

5. Jei perdavimo sistemos operatoriaus siūlomi nevisiškai panaudoti pajėgumai parduodami, jie atšaukiami iš pirminio sutartinių pajėgumų turėtojo išteklių. Pirminis turėtojas gali naudoti atšauktus garantuojamuosius pajėgumus pertraukiamuoju pagrindu.

6. Tinklo naudotojas išlaiko savo teises ir pareigas pagal pajėgumų sutartį, kol perdavimo sistemos operatorius perskirsto pajėgumus, ir tokia apimtimi, kokia perdavimo sistemos operatorius yra neperskirstęs pajėgumų.

7. Prieš pasiūlydamas nevisiškai panaudotus garantuotuosius pajėgumus pagal šį straipsnį, perdavimo sistemos operatorius išanalizuoja galimą poveikį kiekviename jo eksploatuojamame sujungimo taške ir informuoja kompetentingą nacionalinę reguliavimo instituciją. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1–6 dalių ir nepriklausomai nuo to, ar tie sujungimo taškai yra perpildyti, ar ne, nacionalinės reguliavimo institucijos gali nuspręsti visuose sujungimo taškuose nustatyti vieną iš šių mechanizmų:

- a) prieš dieną pasiūlytų nuolatinių pajėgumų mechanizmą „naudokis arba prarask“ pagal Reglamentą (ES) 2017/459, atsižvelgiant į Reglamento (EB) Nr. 715/2009 I priedo 2.2.3 punktą,
- b) perviršinio rezervavimo ir išpirkimo sistemą pagal Reglamento (EB) Nr. 715/2009 I priedo 2.2.2 punktą, siūlant bent 5 % papildomų pajėgumų palyginti su techniniais pajėgumais atitinkamame sujungimo taške, arba
- c) prieš dieną arba tą pačią dieną siūlyti bent jau iš pradžių nepaskirtus pajėgumus, kurie turi būti paskiriami kaip pertraukiamieji pajėgumai.

Jei ne vėliau kaip 2023 m. kovo 31 d. nepritaikomas vienas iš alternatyvių mechanizmų pagal pirmą pastraipą, šio straipsnio 1–6 dalys taikomos automatiškai.

8. Prieš priimdama 7 dalyje nurodytą sprendimą, nacionalinė reguliavimo institucija konsultuojasi su gretimos valstybės narės ta institucija ir atsižvelgia į tos nacionalinės reguliavimo institucijos nuomonę. Tuo atveju, jei įleidimo ir išleidimo sistema apima daugiau nei vieną valstybę narę, kurioje veikia daugiau nei vienas perdavimo sistemos operatorius, atitinkamų valstybių narių nacionalinės reguliavimo institucijos kartu nusprendžia dėl 7 dalies taikymo.

III SKYRIUS

PRIEMONĖS, KURIOMIS SIEKIAMA IŠVENGTI PERNELYG DIDELIŲ DUJŲ KAINŲ IR PERNELYG DIDELIO EINAMOSIOS PAROS KAINŲ NEPASTOVUMO ENERGETIKOS IŠVESTINIŲ FINANSINIŲ PRIEMONIŲ RINKOSE

1 SKIRSNIS

Laikina einamosios paros priemonė pernelyg dideliam kainų nepastovumui energetikos išvestinių finansinių priemonių rinkose valdyti

15 straipsnis

Einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmas

1. Kuo greičiau, bet ne vėliau kaip 2023 m. sausio 31 d., kiekviena prekybos vieta, kurioje prekiaujama su energija susijusių biržos prekių išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, kiekvienai tokiai priemonei, kuria joje prekiaujama, nustato kainų viršutine ir žemutine ribomis (toliau – kainų ribos) grindžiamą einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą, pagal kurį viršutinę ribą viršijančiomis ir žemutinės ribos nesiekiančiomis kainomis pavedimai negali būti vykdomi (toliau – einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmas). Prekybos vietos užtikrina, kad einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmas užkirstų kelią pernelyg dideliems su energija susijusių biržos prekių išvestinės finansinės priemonės kainų pasikeitimams per prekybos dieną. Nustatydamas einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą, prekybos vietos taip pat užtikrina, kad tą priemonių įgyvendinimas netrukdytų nustatyti patikimų dienos pabaigos uždarymo kainų.

2. Prekybos vietos kiekvienai su energija susijusių biržos prekių išvestinei finansinei priemonei, kuria jose prekiaujama, nustato taikytiną apskaičiavimo metodą, pagal kurį nustatomos su referencine kaina susijusios kainų ribos. Pradinė paros referencinė kaina yra lygi kainai, nustatytai pradedant atitinkamą prekybos sesiją. Paskesnės referencinės kainos atitinka paskutinę reguliariai fiksuojamą rinkos kainą. Prekybos nutraukimo prekybos dieną atveju pirmoji referencinė kaina po nutraukimo yra atnaujintos prekybos pradžios kaina.
3. Kainų ribos išreiškiamos arba absoliučiąja verte, arba santykinė verte, kuri yra procentinis pokytis, palyginti su referencine kaina. Prekybos vietos tą skaičiavimo metodą koreguoja atsižvelgdamos į kiekvienos su energija susijusių biržos prekių išvestinės finansinės priemonės ypatumus, tos išvestinės finansinės priemonės rinkos likvidumo profilį ir jos kainos nepastovumo profilį. Prekybos vieta apie metodą nepagrįstai nedelsdama informuoja kompetentingą instituciją.
4. Prekybos vietos prekybos valandomis reguliariai atnaujina kainų ribas, remdamosi referencine kaina.
5. Prekybos vietos viešai paskelbia apie savo įdiegto einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmo ypatybes nepagrįstai nedelsdamos arba kiekvieną kartą, kai taiko pakeitimą.
6. Prekybos vietos einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą įgyvendina jį integruodamos į esamus savo sistemos išjungiklius, kurie jau nustatyti pagal Direktyvą 2014/65/ES, arba kaip papildomą mechanizmą.
7. Jei prekybos vieta ketina pakoreguoti kainų ribų, taikytinų konkrečiai su energija susijusių biržos prekių išvestinei finansinei priemonei, apskaičiavimo metodą, ji nepagrįstai nedelsdama apie numatomus pakeitimus informuoja kompetentingą instituciją.
8. Kai iš Europos vertybinių popierių ir rinkos institucijos (ESMA) pagal 16 straipsnio 3 dalį surinktos informacijos matyti, kad mechanizmą reikia įgyvendinti nuosekliau, siekiant užtikrinti efektyvesnį pernelyg didelio kainų nepastovumo valdymą visoje Sąjungoje, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi vienodi einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmo įgyvendinimo principai, atsižvelgdama į kiekvienos su energija susijusių biržos prekių išvestinės finansinės priemonės ypatumus, tos išvestinės finansinės priemonės rinkos likvidumo profilį ir jos kainos nepastovumo profilį. Visų pirma, siekdama užtikrinti sklandų prekybos vietų, siūlančių prekybą su energija susijusių biržos prekių išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, veikimą, Komisija gali nustatyti intervalus, kuriais bus atnaujinamos kainų ribos, arba priemonės, kurių reikia imtis, jei prekyba peržengia tas kainų ribas, įskaitant nuostatas, kuriomis siekiama užtikrinti patikimų uždarymo kainų nustatymą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 29 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

16 straipsnis

Kompetentingų institucijų vaidmuo

1. Kompetentingos institucijos prižiūri, kaip įgyvendinamas einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmai. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad, jei jų valstybėse narėse įsteigtos prekybos vietos, įgyvendindamos einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą, nukrypsta nuo nustatytų sąlygų, tie nukrypimai būtų tinkamai pagrįsti atitinkamos prekybos vietos arba su energija susijusios biržos prekių išvestinės finansinės priemonės ypatumais.
2. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad, kol bus įdiegtas 15 straipsnio 1 dalyje nurodytas einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmas, prekybos vietos įgyvendintų tinkamus laikinus mechanizmus, kuriais užtikrinamas pernelyg didelio kainų nepastovumo su energija susijusių biržos prekių išvestinių finansinių priemonių rinkose mažinimas.
3. Kompetentingos institucijos per tris savaites nuo 15 straipsnio 1 dalyje nurodytos datos ir bent kas ketvirtį praneša ESMA ataskaitą, kaip jų prižiūrimos prekybos vietos įgyvendina einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmą.

17 straipsnis

ESMA atliekamas koordinavimo vaidmuo

1. ESMA, remdamasi kompetentingų institucijų pagal 16 straipsnio 3 dalį jai pateiktomis ataskaitomis, koordinuoja ir stebi einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmų įgyvendinimą.
2. Remdamasi kompetentingų institucijų ataskaitomis, ESMA dokumentuoja visus einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmų, priklausančių Sąjungos jurisdikcijai, įgyvendinimo skirtumus. Ne vėliau kaip 2023 m. birželio 30 d. ESMA pateikia Komisijai einamosios paros kainų nepastovumo valdymo mechanizmų veiksmingumo įvertinimo ataskaitą. Remdamasi ta ataskaita, Komisija apsvarsto, ar teikti Tarybai pasiūlymą iš dalies keisti šį reglamentą.

2 SKIRSNIS

Igaliojimas ACER rinkti ir skelbti objektyvius kainų duomenis

18 straipsnis

Su kainų įvertinimu ir lyginamaisiais indeksais susijusios ACER užduotys ir įgaliojimai

1. ACER kuo skubiau ir ne vėliau kaip 2023 m. sausio 13 d. pradeda rengti ir skelbti SGD paros kainų įverčius. SGD kainoms įvertinti ACER sistemingai renka ir tvarko SGD rinkos duomenis apie sandorius. Įvertinant kainas, kai tinkama, atsižvelgiama į regioninius skirtumus ir rinkos sąlygas.
2. Ne vėliau kaip 2023 m. kovo 31 d. ACER parengia ir skelbia kasdienį SGD lyginamąjį indeksą, kuris nustatomas pagal skirtumą tarp SGD paros kainos įverčio ir atsiskaitymo kainos pagal anksčiausiai vykdytiną virtualiojo prekybos taško „Title Transfer Facility“ (TTF) dujų ateities sandorių sutartį, kuri kasdien nustato Tarpžemyninė birža „ICE Endex Markets B.V.“. Lyginamajam SGD kainų indeksui nustatyti ACER sistemingai renka ir tvarko visus SGD rinkos duomenis apie sandorius.
3. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) Nr. 1227/2011 3 straipsnio 4 dalies b punkto, SGD rinkos dalyviams taikomos Reglamento (ES) Nr. 1227/2011 nustatytos rinkos dalyvių pareigos ir draudimai. Pagal Reglamentą (ES) Nr. 1227/2011 ir Įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 1348/2014 ACER suteikti įgaliojimai taip pat taikomi SGD rinkos dalyviams, įskaitant nuostatą dėl konfidencialumo.

19 straipsnis

SGD kainų įverčių ir lyginamųjų indeksų skelbimas

1. SGD kainų įverčiai skelbiami kasdien iki 18.00 val. Vidurio Europos laiku, kad būtų galima įvertinti vienakrypčių sandorių kainą. Be SGD kainų įverčių, ACER ne vėliau kaip nuo 2023 m. kovo 31 d. taip pat kasdien iki 19.00 val. Vidurio Europos laiku arba kiek techniškai įmanoma anksčiau skelbia lyginamuosius SGD kainų indeksus.
2. Taikant šį straipsnį ACER gali naudotis trečiosios šalies paslaugomis.

20 straipsnis

SGD rinkos duomenų teikimas ACER

1. SGD rinkos dalyviai kasdien kiek techniškai įmanoma arčiau tikrojo laiko prieš paskelbiant SGD paros kainų įverčius (18.00 val. Vidurio Europos laiku) pagal 21 straipsnyje nustatytas specifikacijas standartizuotu formatu ir naudodamiesi aukštos kokybės perdavimo protokolu ACER pateikia SGD rinkos duomenis.

2. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomas laikas, iki kurio SGD rinkos duomenys turi būti pateikti prieš paskelbiant SGD paros kainų įverčius, kaip nurodyta 1 dalyje. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 29 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
3. Kai tikslinga, ACER, pasikonsultavusi su Komisija, parengia gaires dėl:
 - a) informacijos, kurią reikia pateikti kartu su šiuo metu nustatyta informacija apie praneštinus sandorius ir pagrindinius duomenis pagal Įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 1348/2014, įskaitant pirkimo ir pardavimo pavedimus, ir
 - b) reikiamų SGD rinkos duomenų teikimo procedūros, standarto ir elektroninio formato, taip pat duomenų teikimo techninių bei organizacinių reikalavimų.
4. SGD rinkos dalyviai reikiamus SGD rinkos duomenis ACER teikia nemokamai ir ACER nustatytais duomenų teikimo kanalais, kai įmanoma naudodamiesi jau egzistuojančiomis ir prieinamomis procedūromis.

21 straipsnis

SGD rinkos duomenų kokybė

1. SGD rinkos duomenys apima:
 - a) sutarties šalių duomenis, įskaitant pirkimo ir pardavimo rodiklį;
 - b) duomenis teikiančios šalies duomenis;
 - c) sandorio kainą;
 - d) sutartyje nurodytus kiekius;
 - e) sutarties vertę;
 - f) SGD krovinio atvykimo laiko intervalą;
 - g) pristatymo sąlygas;
 - h) pristatymo vietas;
 - i) laiko žymos informaciją, apimančią visus šiuos elementus:
 - i) pirkimo arba pardavimo pavedimo pateikimo datą ir laiką;
 - ii) sandorio datą ir laiką;
 - iii) pranešimo apie pirkimo ar pardavimo pavedimą arba sandorį datą ir laiką;
 - iv) ACER patvirtinimą apie gautus SGD rinkos duomenis.
2. SGD rinkos dalyviai ACER teikia SGD rinkos duomenis šiais vienetais ir valiutomis:
 - a) sandorių ir pirkimo bei pardavimo pavedimų kainos už vienetą nurodomos sutartyje nustatyta valiuta ir EUR/MWh, įskaitant, jei taikytina, taikomus konvertavimo ir valiutos kursus;
 - b) sutartyse nustatyti kiekiai nurodomi jose nustatytais vienetais ir MWh;
 - c) krovinio atvykimo laiko intervalai nurodomi kaip pristatymo datos UTC formatu;
 - d) pristatymo vieta nurodoma naudojant galiojantį identifikatorių, įtrauktą į ACER sąrašą, pvz., nurodytąjį SGD įrenginių, apie kuriuos reikia pranešti ir kuriems taikomas Reglamentas (ES) Nr. 1227/2011 ir Įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1348/2014, sąraše. Laiko žymos informacija pateikiama UTC formatu;
 - e) jei aktualu, nurodoma visa ilgalaikėje sutartyje naudota kainos apskaičiavimo formulė.

3. ACER paskelbia gaires dėl kriterijų, pagal kuriuos laikoma, kad reikšmingą dalį SGD rinkos duomenų per tam tikrą laikotarpį pateikė vienas duomenų teikėjas, ir kaip į šią situaciją atsižvelgiama nustatant SGD paros kainų įverčius ir lyginamuosius indeksus.

22 straipsnis

Veiklos tęstinumas

Atsižvelgdama į SGD rinkos duomenų teikėjų nuomones, ACER reguliariai atnaujina ir skelbia savo SGD referencinės kainos įvertinimo ir lyginamojo SGD kainų indekso nustatymo metodiką, taip pat metodiką, naudojamą teikiant SGD rinkos duomenis ir skelbiant SGD kainų įverčius ir lyginamuosius indeksus.

IV SKYRIUS

SU DUJOMIS SUSIJUSIOSE EKSTREMALIOSIOSE SITUACIJOSE TAIKOMOS PRIEMONĖS

1 SKIRSNIS

Solidarumas aprūpinant dujomis elektros tiekimo sistemą, pagrindinius pramonės sektorius ir saugomus vartotojus

23 straipsnis

Elektros tiekimo saugumui užtikrinti skirto kritinio dujų kiekio įtraukimas į solidarumo apsaugos priemonę

- 1) Nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 3 dalies, to reglamento 13 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyta solidarumo priemonė taikoma tik jei prašančioji tiekta iš solidarumo valstybė narė negali padengti:
 - a) dujų tiekimo savo solidarčiai saugomiems vartotojams deficito arba, jeigu valstybė narė ėmėsi laikinų priemonių sumažinti saugomų vartotojų nebūtiną vartojimą pagal šio reglamento 24 straipsnį, suvartojamų dujų būtiniausių kiekių savo solidarčiai saugomiems vartotojams;
 - b) elektros tiekimo saugumui užtikrinti skirto kritinio dujų kiekio, nors taikoma Reglamento (ES) 2017/1938 11 straipsnio 3 dalyje nurodyta priemonė. Taikomos Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 3 dalies b, c ir d punktuose nustatytos sąlygos.
2. Valstybės narės, kurios privalo tiekta iš solidarumo pagal 1 dalį, turi teisę į tiekimo iš solidarumo pasiūlymą neįtraukti:
 - a) savo solidarčiai saugomiems vartotojams skirtų resursų kiekių, jei tai paveiktų būtiniausių kiekius, arba, jeigu valstybė narė ėmėsi laikinų priemonių saugomų vartotojų nebūtinam vartojimui sumažinti pagal 24 straipsnį, suvartojamų dujų būtiniausių kiekių savo solidarčiai saugomiems vartotojams;
 - b) elektros tiekimo saugumui užtikrinti skirto kritinio dujų kiekio;
 - c) elektrai, reikalingai dujų gamybai ir transportavimui, skirtų dujų kiekių ir
 - d) dujų kiekių, reikalingų energijos tiekimo saugumo ypatingos svarbos infrastruktūros objektų veikimui, kaip nurodyta II priede, taip pat kitų įrenginių, kurie yra būtini karinių, nacionalinio saugumo ir humanitarinės pagalbos tarnyboms funkcionuoti, veikimui.
3. Elektros tiekimo saugumui užtikrinti skirti kritiniai dujų kiekiai, kaip nurodyta 1 dalies b punkte, 2 dalies b ir d punktuose, negali viršyti I priede nurodytų kiekių. Jei valstybė narė gali įrodyti, kad, siekiant išvengti elektros energijos sektoriaus krizės valstybėje narėje, reikia didesnio dujų kiekio, Komisija, gavusi tinkamai pagrįstą prašymą, gali nuspręsti leisti į tiekimo iš solidarumo pasiūlymą neįtraukti didesnių kiekių.

4. Jei valstybių narių, kurių elektros energijos sistema yra sinchronizuota tik su trečiosios valstybės elektros energijos sistema, prašoma įvesti solidarumo priemones, jos išimties tvarka gali neįtraukti didesnių dujų kiekių, jei elektros energijos sistema nebėra sinchronizuota su tos trečiosios valstybės sistema, tol, kol atskiros energijos sistemos paslaugos ar kitos paslaugos, teikiamos energijos perdavimo sistemos operatoriui, yra reikalingos tam, kad būtų užtikrintas saugus ir patikimas energijos sistemos veikimas.

24 straipsnis

Su saugomais vartotojais susijusios poreikio mažinimo priemonės

1. Išimties tvarka valstybės narės gali imtis laikinų priemonių Reglamento (ES) 2017/1938 2 straipsnio 5 punkte apibrėžtų saugomų vartotojų nebūtinoms reikmėms suvartojamam kiekiui sumažinti, visų pirma tais atvejais, kai paskelbiamas vienas iš krizės lygių pagal Reglamento (ES) 2017/1938 11 straipsnio 1 dalį ir 12 straipsnį arba Sąjungos masto pavojus pagal Reglamentą (ES) 2022/1369. Tokios priemonės taikomos tik nebūtinam dujų vartojimui ir jomis atsižvelgiama į Reglamento (ES) 2022/1369 6 straipsnio 2 dalyje nustatytus elementus. Tokių išimtinių priemonių galima imtis tik kompetentingoms institucijoms, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2017/1938 2 straipsnio 7 punkte, atlikus tokių nebūtinų dujų kiekių nustatymo sąlygų įvertinimą.

2. Taikant šio straipsnio 1 dalyje nurodytas priemones pažeidžiamų vartotojų, kaip juos apibrėžia valstybės narės pagal Direktyvos 2009/73/EB 3 straipsnio 3 dalį, suvartojamas kiekis jokiomis aplinkybėmis negali būti mažinamas, o saugomi vartotojai negali būti atjungti valstybėms narėms taikant šio straipsnio 1 dalį.

25 straipsnis

Tarpvalstybinių srautų apsaugos priemonės

Jei Komisija pagal Reglamento (ES) 2017/1938 12 straipsnio 6 dalies pirmą pastraipą pateikia prašymą nutraukti nepagrįstus tarpvalstybinių dujų srautų ar prieigos prie dujų infrastruktūros apribojimus arba priemones, keliančias pavojų dujų tiekimui kitoje valstybėje narėje, Reglamento (ES) 2017/1938 2 straipsnio 7 punkte apibrėžta kompetentinga institucija arba valstybė narė, kaip nurodyta to Reglamento 12 straipsnio 6 dalies pirmoje pastraipoje, užuot laikiusis Reglamento (ES) 2017/1938 12 straipsnio 6 dalies antroje pastraipoje numatytos procedūros, pakeičia savo veiksmus arba imasi veiksmų, kad užtikrintų atitiktį to Reglamento 12 straipsnio 5 daliai.

2 SKIRSNIS

Solidarumo priemonių įvedimo taisyklės

26 straipsnis

Laikinas solidarumo pareigų išplėtimas įtraukiant SGD įrenginių turinčias valstybes nares

1. Pareiga įvesti solidarumo priemones pagal Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 1 dalį taikoma ne tik tiesiogiai su prašančiąja tiekti iš solidarumo valstybe nare sujungtoms valstybėms narėms, bet ir SGD įrenginių turinčioms valstybėms narėms, su sąlyga, kad yra prieinami būtini atitinkamos infrastruktūros pajėgumai, įskaitant SGD laivus ir laivus-saugyklas.

2. SGD įrenginių turinčioms valstybėms narėms taikomos Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 2–9 dalys, jeigu šiame reglamente nenustatyta kitaip.

3. SGD įrenginių turinčios valstybės narės, kurios nėra tiesiogiai sujungtos su prašančiąja tiekti iš solidarumo valstybe nare, gali su bet kuria kita valstybe nare sudaryti būtinius techninio, teisinio ir finansinio solidarumo susitarimus, taikomus užtikrinant tiekimą iš solidarumo.

4. Standartinės solidarumo priemonių įgyvendinimo taisyklės pagal 27 straipsnį taip pat taikomos nesujungtoms valstybėms narėms, jei tuo metu, kai gaunamas prašymas tiekti iš solidarumo, nėra sudaryto dvišalio susitarimo.

27 straipsnis

Standartinės solidarumo priemonių taisyklės

1. Jei dvi valstybės narės nėra sudariusios būtinų techninių, teisinių ir finansinių susitarimų pagal Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 10 dalį (toliau – solidarumo susitarimas), dujų pristatymui pagal to reglamento 13 straipsnio 1 dalyje nustatytą pareigą ekstremaliojoje situacijoje taikomos šiame straipsnyje išdėstytos sąlygos.
2. Kompensacija už solidarumo priemonę neviršija pagrįstų išlaidų ir, nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 8 dalies, bet kuriuo atveju apima:
 - a) iš solidarumo tiekiančioje valstybėje narėje taikomą dujų kainą;
 - b) saugojimo ir transportavimo išlaidas, įskaitant galimus mokesčius, susijusius su SGD krovinių nuokrypiu į prašomą sujungimo tašką;
 - c) susijusių teismo ar arbitražo procesų, kuriuose dalyvauja iš solidarumo tiekianti valstybė narė, bylinėjimosi išlaidas;
 - d) kitas netiesiogines išlaidas, kurių nepadengia dujų kaina, pavyzdžiui, finansinės ar kitokios žalos, patirtos dėl to, kad klientai dėl tiekimo iš solidarumo priversti atsisakyti garantuojamųjų pajėgumų, išlaidas, jeigu tos netiesioginės išlaidos neviršija 100 % dujų kainos.
3. Jeigu valstybė narė paprašo kompensacijos už netiesiogines išlaidas pagal 2 dalies d punktą, kurios viršija 100 % dujų kainos, pasikonsultavusi su atitinkamomis kompetentingomis institucijomis Komisija priima sprendimą, ar didesnė kompensacija yra tinkama, atsižvelgdama į konkrečias sutartines ir nacionalines to atvejo aplinkybes ir energetinio solidarumo principą.
4. Jei prašančioji tiekia iš solidarumo valstybė narė ir iš solidarumo tiekianti valstybė narė nesusitaria dėl kitos kainos, dujų, tiekiamų prašančiajai tiekia iš solidarumo valstybei narei, kaina atitinka dienos, einančios prieš prašymo tiekia iš solidarumo pateikimo dieną, kitos paros rinkos kainą tiekiančioje valstybėje narėje arba atitinkamą dienos, einančios prieš prašymo tiekia iš solidarumo pateikimo dieną, kitos paros rinkos kainą artimiausioje prieinamoje biržoje, artimiausiame prieinamame virtualiajame prekybos taške ar sutartame prekybos dujomis centre.
5. 28 straipsnyje nurodytą kompensaciją už dujų kiekius, pristatytus pagal prašymą tiekia iš solidarumo, prašančioji tiekia iš solidarumo valstybė narė tiesiogiai moka iš solidarumo tiekiančiai valstybei narei arba subjektui, kurį abi valstybės narės nurodo savo atsakyme į prašymą tiekia iš solidarumo ir patvirtinime apie gavimą ir kiekį, kuris bus paimtas.
6. Valstybė narė, kuriai pateikiamas solidarumo priemonės prašymas, solidarumo priemones įgyvendina kuo greičiau ir ne vėliau kaip per tris dienas nuo prašymo gavimo. Valstybė narė gali atsisakyti tiekia iš solidarumo to prašančiai valstybei narei tik jei įrodo, kad:
 - a) ji neturi pakankamai dujų 23 straipsnio 2 dalyje nurodytiems kiekiams arba
 - b) jos turimi jungiamojo vamzdyno pajėgumai nėra pakankami, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2017/1938 13 straipsnio 7 dalyje, ir ji neturi galimybės tiekia pakankamus kiekius SGD.
7. Be šiame straipsnyje numatytų standartinių taisyklių, valstybės narės gali susitarti dėl tiekimo iš solidarumo techninių aspektų ir koordinavimo.
8. Šis straipsnis nepažeidžia esamos saugaus ir patikimo dujų sistemos eksploatavimo tvarkos.

28 straipsnis

Su solidarumo priemonėmis susijusi procedūra nesant solidarumo susitarimo

1. Valstybė narė, prašanti taikyti solidarumo priemones, pateikia kitai valstybei narei prašymą tiekia iš solidarumo, nuroydama bent šią informaciją:
 - a) valstybės narės kompetentingos institucijos kontaktinius duomenis;

- b) atitinkamų valstybės narės perdavimo sistemos operatorių kontaktinius duomenis (jei aktualu);
- c) valstybės narės vardu veikiančios trečiosios šalies kontaktinius duomenis (jei aktualu);
- d) pristatymo laikotarpį, įskaitant pirmo galimo pristatymo laiką ir numatomą pristatymo trukmę;
- e) pristatymo vietas ir sujungimo taškus;
- f) dujų kiekį kilovatvalandėmis kiekviename sujungimo taške;
- g) dujų kokybę.

2. Prašymas tiekti iš solidarumo tuo pačiu metu siunčiamas solidarumo priemonės įgyvendinti potencialiai pajėgioms valstybėms narėms, Komisijai ir krizių valdytojams, paskirtiems pagal Reglamento (ES) 2017/1938 10 straipsnio 1 dalies g punktą.

3. Prašymą tiekti iš solidarumo gavusios valstybės narės atsiunčia atsakymą, kuriame nurodo 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytus kontaktinius duomenis ir kiekį, kuris gali būti tiekiamas į sujungimo taškus prašomu laiku, kaip nurodyta 1 dalies d–g punktuose. Atsakyme nurodomas kiekis, susidarysiantis dėl galimo apribojimo ar – tuo atveju, kai tai griežtai būtina, – strateginių atsargų panaudojimo tuo atveju, jei pagal savanoriškas priemones galimas patiekti kiekis yra nepakankamas.

4. Prašymai tiekti iš solidarumo pateikiami likus ne mažiau kaip 72 valandoms iki nurodyto pristatymo laiko. Į prašymus tiekti iš solidarumo sureaguojama per 24 valandas. prašančioji tiekti iš solidarumo valstybė narė patvirtina gavimą ir nurodo kiekį, kuris bus paimtas, per 24 valandas nuo prašyto pristatymo laiko.

5. Prašymas gali būti pateiktas vienai arba kelioms dienoms ir atsakymas į jį turi atitikti prašomą trukmę.

6. Jei tiekti iš solidarumo sutinka kelios valstybės narės ir su viena ar keliomis iš jų yra sudaryti dvišaliai solidarumo susitarimai, tie susitarimai taikomi atitinkamoms dvišaliu pagrindu susitarusioms valstybėms narėms. Šiame straipsnyje numatytos standartinės taisyklės taikomos tik kitų iš solidarumo tiekiančių valstybių narių atžvilgiu.

7. Komisija gali palengvinti solidarumo susitarimų įgyvendinimą, visų pirma sukurdama šabloną, prieinamą apsaugotoje interneto platformoje, kad prašymus ir pasiūlymus būtų galima perduoti tikruoju laiku.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

29 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

30 straipsnis

Peržiūra

Ne vėliau kaip 2023 m. spalio 1 d. Komisija atlieka šio reglamento peržiūrą, atsižvelgdama į bendrą dujų tiekimo Sąjungai padėtį, ir pateikia Tarybai pagrindinių tos peržiūros išvadų ataskaitą. Remdamasi ta ataskaita, Komisija gali pasiūlyti pratęsti šio reglamento galiojimą.

*31 straipsnis***Įsigaliojimas ir taikymas**

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas vienus metus nuo jo įsigaliojimo dienos.

14 straipsnis pradamas taikyti nuo 2023 m. kovo 31 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2022 m. gruodžio 19 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

J. SÍKELA

I PRIEDAS

a) Elektros tiekimo saugumui užtikrinti skirtas maksimalus kritinis dujų kiekis pagal 23 straipsnį laikotarpiui nuo 2022 m. gruodžio mėn. iki 2023 m. kovo mėn. (vertės mln. m³) ⁽¹⁾:

Valstybė narė	2022 m. gruodžio mėn.	2023 m. sausio mėn.	2023 m. vasario mėn.	2023 m. kovo mėn.
AT	74,24	196,83	152,20	139,35
BE	399,05	458,77	382,76	398,99
BG	61,49	71,26	61,55	63,29
CY	-	-	-	-
CZ	17,26	49,64	34,80	28,28
DE	2 090,53	2 419,56	2 090,59	1 863,77
DK	249,48	295,56	254,87	268,09
EE	5,89	5,78	5,00	1,05
EL	209,95	326,68	317,18	232,80
ES	1 378,23	1 985,66	1 597,27	1 189,29
IE	372,76	375,29	364,26	375,74
FI	28,42	39,55	44,66	12,97
FR	876,37	875,58	802,53	771,15
HR	10,95	66,01	59,99	48,85
HU	82,13	133,97	126,44	93,72
IT	2 166,46	3 304,99	3 110,79	2 774,67
LV	89,26	83,56	84,96	66,19
LT	16,13	20,22	18,81	4,21
LU	-	-	-	-
MT	32,88	34,84	31,43	33,02
NL	684,26	762,31	556,26	480,31
PL	158,14	158,64	136,97	148,64
PT	409,97	415,22	368,54	401,32
RO	130,35	179,35	162,41	159,71
SI	12,98	15,15	13,35	12,80
SK	33,99	47,26	34,80	34,76
SE	18,05	18,61	17,71	15,76

⁽¹⁾ I priedo a ir b dalyse pateikti skaičiai grindžiami Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklo (ENTSO-E) pagal Reglamento (ES) 2019/941 9 straipsnį parengto žiemos adekvatumo vertinimo duomenimis, išskyrus Maltą, kurios elektros energijos gamyba yra išskirtinai priklausoma nuo SGD tiekimo ir kuri neturi didelių laikymo pajėgumų. Atsižvelgiant į mažo šilumingumo dujų specifiškumą, šioje lentelėje nurodytos vertės Nyderlandų atveju turėtų būti padaugintos iš perskaičiavimo koeficiento 37,89, padalyto iš 35,17. I priedo a dalyje yra ENTSO-E 2022 m. gruodžio mėn. – 2023 m. kovo mėn. apskaičiuoti individualūs mėnesiniai kiekiai; I priedo b dalyje pateikti 2023 m. balandžio mėn. – 2023 m. gruodžio mėn. duomenys yra 2022 m. gruodžio mėn. – 2023 m. kovo mėn. verčių vidurkis.

b) Elektros tiekimo saugumui užtikrinti skirtas maksimalus kritinis dujų kiekis pagal 23 straipsnį laikotarpiui nuo 2023 m. balandžio mėn. iki 2023 m. gruodžio mėn. (vertės mln. m³):

Valstybė narė	Mėnesinė vertė
AT	140,66
BE	409,89
BG	64,40
CY	-
CZ	32,50
DE	2 116,11
DK	267,00
EE	4,43
EL	271,65
ES	1 537,61
IE	372,01
FI	31,40
FR	831,41
HR	46,45
HU	109,06
IT	2 839,23
LV	80,99
LT	14,84
LU	-
MT	33,03
NL	620,79
PL	150,60
PT	398,76
RO	157,96
SI	13,57
SK	37,70
SE	17,53

II PRIEDAS

Energijos tiekimo saugumo ypatingos svarbos infrastruktūros objektai pagal 23 straipsnio 2 dalies d punktą

Sektorius	Pasektorius	
I Energetika	1. Elektra	Elektros energijos gamybos ir perdavimo infrastruktūros objektai ir įrenginiai, susiję su elektros energijos tiekimu
	2. Nafta	Naftos gavyba, perdirbimas, apdorojimas, laikymas ir perdavimas naftotiekiais
	3. Dujos	Dujų gavyba, perdirbimas, apdorojimas, laikymas ir perdavimas dujotiekiais SGD terminalai
II Transportas	4. Kelių transportas	
	5. Geležinkelių transportas	
	6. Oro transportas	